

Dicit. decollaberis. Rō. quid interest
en cestim moriar: an pūcti: Sūt tamen
tres cāe cur deus bonos subito mori p
mittit. vtz vt pati sēp sim^o. Ut de vita
etiā si bona apparet non psumam^o. Et
vt iudicia dei timeam^o. De pmo dicit b.
Bug^o. in epla q̄daz. Latet vltim^o dies
vt obfuarēt oēs dies. Scro paratur
remedia cū mortis iminent picula. De
secūdo idē dicit. Vigilare d̄z oīs ch̄tia
nus: ne eū imparari inueniat dñi ad
uēt^o. Imparari autē inuenit dies illa
quē imparari inuenit sue vite vltimus
dies. De tertio dicit idē li. ij. de doctrina
ch̄iana. Timor de futura morte mētē
necario concutit: et q̄si clauas carnis
omnes motus ligno crucis affigit.
¶ Liber Quintus. De maleficiis et eoz
deceptiōibz. Dolores d̄uer si qd̄ in sac̄
scriptura fec̄at. Ex tribz modis deludun
tur hoim mētēs. Et de nocturnis exer
citiis et eq̄tibz quid in bono vlt in malo
significent.

Capitulum. j.

¶ Primo loco p libellū q̄ntū
sub formicaz pprietatibz
de maleficiis et eoz decepti
onibz pcludere restat. Si
aut formice in coloribz va
rie. qz qdā nigre: alie ruse/ aut pallide.
Per colores aut talū varia cōditio vi
ciōz p̄ intelligi: q̄uis ip̄a aialia de se
bona sint/ sicuti oēs dei creature. Sic
em̄ p albedinē et cādore vestīū fm̄ b̄m̄
Gregg. virtutum puritas et mūdicia/
ita p colores declinātes ab albedie fm̄
mai^o et min^o viciōz seculētia sacro re
stare cloq̄o p̄uenit accipi. Hinc ē qz b.
Joānes vidit in Bpoc. vi. sub. iij. colo
ribz eq̄z vnū nigrū. Nā p̄m^o alb/ secū
dus rufus/ tertio niger/ et q̄rt^o p̄ allid^o
fuisse describit. vbi p̄ albū ch̄i caro pu
rissima/ p̄ rufum q̄ sub sp̄e religiois vlt
virtutē hōies decipiūt: p̄ nigrū q̄ man
festa h̄nt vitia: et p̄ pallidū ad modum

mortē colorati/ p̄secutores bonoz fm̄
glosam dñi intelligi. Infelices hō eq̄
rū talū triū/ tres differēcias demonū
tales malos regēs boies designant.
Quia oēs maloz hoim b^o vite acties i
formant et ducunt p̄ ceteros demōes.

¶ Piger. Desidero igit noscere p̄mo:
quor modis / et q̄lit malefici et sup̄fici
ost sibi: qz silēs regunt eq̄tant et demen
tant p̄ demones: q̄s nō ambigo in vici
is esse varios et malicia carbonibus ni
griores. iuxta illud Chrenoz. iij. De
nigrata est sup carbones facies eoz: et
non sunt cogniti in plateis. ¶ Theolo
gus. Human^o aius in hui^o vite exilio
mole p̄sus corpis/ et capt^o in eisdem
ergasculo/ mltimodis fantasijs delu
dit: de q̄bz dicit in seq̄ntibz. Quātū tū
p̄sentibz sufficit/ tres p̄nt occurrere in
tertoz vlt exteriorz apparētie sensuū ra
re et admirabiles. Quidā em̄ vigilādo
vident mira ex diuina gr̄a. Alij p̄ cere
bz vicia. Et alij ex demonis astutia.
Per p̄mū cōstituunt qdā p̄betē: p̄ se
cūdū decipiunt tales maniaci: et p̄ ter
tiū deludunt mlti demoniace. De p̄is
mis late dicit li. iij. p̄cedēt. Lotin
git tū: qz magis peccatoribz dei demē
tia aliq̄ ostēdit aiaz penas/ q̄s h̄ ma
nēdo demeruerūt h̄c in vita alia. De
secūdis certū est/ dñm Albertū legen
tibz in tertio libro de somno et vigiliis
et Buicēnā / et Galienū in suis medic
nalibz: qz ex vicio et debilitate cerebz et
ex melācholia varia infirmitas quā vo
cāt mania p̄bit naturalitē/ sine demōis
ope: p̄ quā mltā apparēt boi q̄ in re nul
la sunt/ s; in imaginatiōe et fantasia tā
tūmodo. De tertio aut sunt exempla i
numera quomodo deluditur sensus
hominū per demones. ¶ Piger. Audi
vltimus aliquādo ab antiquioribz: eos
vt asserbant vidisse noctu: no tempō
re exercitus velut armatorū in varijs

apparētis armorū eq̄p̄/rheday/ z sili-
uz; qđ h̄ v̄critatē habcat edoceri cupio.
¶ Theol. Mōstra talia aliqñ bella fu-
tura p̄noscāt. Aliqñ p̄ h̄ demones in
cautos decipiunt. Aliqñ etiā q̄les sint
maloz pene innuūt: de q̄bo oibz exm̄a
habem⁹ tam in sacra scriptura q̄ alibi.
Nā Josue .ij. qñ p̄mo terrā p̄missiōis
ad capiēduz Hierico intrauerat: vidit
virū in agro stantē z se: z euaginatū te-
nētē gladiū. q̄ respōdere q̄ p̄nceps est;
a deo missus ad regendū Israel exerci-
tū: Josue lapsus in terrā virū/verius
dei angelū venerat⁹ est. Sic z .ij. Ma-
chaboz .iij. cū Heliodorus mēte spo-
liādī replū idē introissz: apparuit qđaz
equus terribilē h̄ns infessorē optimis
indumētis adornat⁹. isqz Heliodoro
ipetu potes calces elisit. qui etiā inside-
bat videbat arma h̄ie aurea. Alij etiā
apparuerūt duo iuuenes virtute deco-
ri/optimi glia/speciosiqz amictu: qui
circūsteterūt eū: z ex vtraqz p̄te fla-
gelabāt eū sine infmissiōe multis plagis.
Sicqz etiā ibidē .v. añ imānissimā p̄se-
cutionē Israel factā p̄ Antiochū dicit.
Cōtigit p̄ vniuersam Hierosolymoz
ciuitatē videri dieb; .xl. per aera eq̄tes
discurrentes/inauratas stolas h̄ntes:
z hastis q̄si coire armatis: z cursus eq̄-
rū p̄ ordines digestos: z congressiōes
fieri comin⁹: z scutoz motus: z gelea-
roz m̄tricudinē gladijs districtis: z re-
loz iactus: z aurcoz armorū splendo-
rē/oisqz generis loucap. Qua pp̄ oēs
rogabāt in bonum mōstra cōuertī. Et
ibidē. iam fintra p̄secutiōe cum Judas
machabeus in p̄lio cōsisteret: apparue-
rūt aduersarijs de celo viri in eq̄s/ fre-
nis aureis/ decoz ducarū iudcis p̄stā-
res. de quibz duo Machabeū m̄diuz
habentes armis suis circūsep̄tū/ inco-
lumem p̄seruabant. Ibidēqz .xj. p̄cedē
te Juda cū suis in aliqđ belluz Israel

apparuit p̄cedens eos eques in veste
candida/armis aureis/ bastā vibrās.
Et capitulo vltimo ibidē. vidit Oniā
z Hieremiā sibi gladiuz porrigentem
p̄ victoria. Sic etiā territo famulo
Helisei q̄ vidit Syros montē circūda-
re in infinita multitudine: oīone facta
vt oculi famuli aperirent: vidit idē mō-
tem plenus equoz z currū igneoꝝ in
circūitu Helisei. vñ z dixerat. Noli ti-
mere. p̄les em̄ nobiscū sunt q̄ cū illis.
iij. Re. vj. Similia legimus de visis
armatoz exercitib; in aere añ euerio-
nē vltimā Hierosolymoz factā p̄ Ti-
tū z Vespasianū. Nā Iosephus li. vij.
de bello iudaico dicit de eodē. Sup̄ ci-
uitatez sidus sterit gladio simile: z per
annū p̄seuerauit. Cometes añ solis oc-
casum visi sunt in aere: ferret curr⁹ toꝝ
regiōib; z armate acies circūfuse. z p̄-
ra sibi ponit silia. Silt añ effusum san-
guinē ch̄ianoz tpe Gotroz vñ Logo-
bardoz in Italia visē sunt h̄sate acies.
vt referē b. Greg. i homil. sup̄ illō Lu-
ce. xxi. Erūt signa in sole z luna. Prius
q̄ in q̄ Italia gēali gladio fertēda tra-
deret. ignea in celo acies vidim⁹: ip̄m
q̄ p̄ sica humani gener⁹ fusus est. san-
guinē corniscantē. Ex q̄bo tā liq̄titeret
tū apparēntias dei nutu futura guer-
raz mala p̄ferre: vt bis aut spes victo-
rie ap̄ eos q̄ me ruerūt ac q̄rat: aut a
malignis beb; pena diuina agnoscat:
aut ap̄ bonos z inocētes patiētē scu-
tū z infasta arripiat q̄ oīa dei mune-
ra s̄ta thesauro dīne. p̄vidētē h̄ie mū-
do trāsmilla. Præterea eo tpe: q̄ regno
Bohemie z adiacentib; sibi p̄ib; di-
uersaz sectaz tā in fide/ honore/ z reb;
ac boim cedib; iactura grauissimā im-
m̄nebat: p̄t multīs Germanie ep̄is
p̄sentib; in Nirenberga a domino Pe-
tro ep̄o Augustēsi viro fide digno au-
diū: circa metas regni p̄fari noctur

no tpe: s'us vallē quandā auditi s' clamo-
 mores: ⁊ p'gressiōes equestriū viroꝝ
 induci varijs colorib; visi sūt sepius.
 Quidā em̄ equoz; infessores rubeis /
 alij nigris ⁊ silib; erāt induci colorib;
 bus. Stupebāt ex his plimi ⁊ diuer-
 si varie bec inf'pabant. Fuerūt p'fice
 duo armigeri audaces satis in castro
 nō multū distāti a loco mōstroꝝ; qui
 oino scire volētes qd veritatē sibi visa
 p'tenderēt: nocte qdaz s'us vallē vbi
 solita videre cōspererūt iter arripiūt.
 Bñq; autē his appropinqre auderent:
 p'punc' vn' dixit alteri. Sufficiat oo
 bis ista vidisse. ego bis nō apporima-
 bo. dictū est veterū: cū talib; nullū de-
 bere tocari. Quē alter velut pavidū i
 crepās equū pupugit: ⁊ cū eo p'gressu
 oib; andictis exercitijs appropinqua-
 uit. de quib; vn' egrediēs caput auda-
 ci amputauit: ⁊ ad suos redijt. Quo
 viso ille q' timidus substiterat fōgā in
 h̄r: ⁊ funesta noua nūciauit. In crasti-
 no autē trūcatus repit capite: s; in val-
 le vbi acies vise fuerāt nullū hoīs vel
 equi vestigiū reprimū est: s; t'mmō i lu-
 tosis signa qdam ⁊ vestigia: autū visa
 sūt. P'fesa pictorē quandā in eccia no-
 stra Colūbariēsi laborantē habuim' /
 infirmitatib; trib; lesū. Nam in colore
 mortuus videbatur s'ltor: q; vīuo. semi-
 surdus fuit auditu. ⁊ multū in lingua
 balbutiēs. Quas infirmitates cū au-
 dissem sibi p' qdā fantasima infictas
 a pictore q' sequuntē ipse audiuit. Lū in
 q' iunior in tabna cuz socijs s'us no-
 cte p'vixisset: nocte terra solus iter ar-
 ripui accinet' gladio: ⁊ s'us villā ali-
 am (quā mibi noīauit) p'perant. Visū
 est at' mibi cū eēm inf' vineas qdā ter-
 ribilia obutare: nō in ipō itinere: s; p'
 pe viā. q' facto de itinere salij: gladium
 eduxit: ⁊ s'us locū fantasmarū iuueni-
 li fatuitate ⁊ vini calore aiat' p'cussi in

incertū. Lū autē neminē viderē: in ipō
 lectu acere nescio quē me p'raeuentē sen-
 si: q' statim infect' / q's in me videt' in-
 firmitates trinas p'raxi. Tpe etiaz q'
 sacri impij electores in caus' fidei p' bo-
 nis regni Bohemie dictā in Nūren-
 berga celebraret: p'uenērūt in eadē ma-
 teria qdam die sil' vno in p'modo ⁊ p'
 clau' mlti epi ⁊ tā sacre pagine q; ca-
 nonici iuris qdam doctores. Ibi em̄
 archiep's Magūtin' fuit: epi Verbi
 polen' / Augusten'. ⁊ si bene memoroz
 Hambgen'. ⁊ ego inter hos inferior ⁊
 minus. Seclusa igit' secularib; p'fi-
 nē tractat' fidei: dñs Magūtin' d' q'
 p'misi vir magne idustrie ⁊ fidedign'
 corā p'fat' qd se q'tur rectauit. Noīa-
 uit em̄ nob' qndā Rbeni sibi bñ notū
 militē: c' p'tūc fili' viuebat. q' miles su-
 per oēs pene inferior' Alemantie nobi-
 les sp' exriterat min' in reb; belliq; im-
 p'errit'. gerebat autē ⁊ pariebat' nōnū-
 q; p' sua aiositate vel fortitudine ab
 alijs g'ues guerras: p'pter q's nō sp' de-
 die / sed nocturno tpe ad loca sibi cōmo-
 dosa eq'tare solebat. Hic igit' qdaz no-
 cte coalūpt' famul' p' siluā circa Rbe-
 nū eq'tare voluit: ⁊ p'ncipiū eiusdē in-
 travit. Bñq; hō finē silue haberēt vlti-
 tra q; camp' lat' iacebat: put moziā
 est eoz; qui verent' insidias / p'misit fa-
 mulū: vt in f'mino silue videret / an ne
 in cāpo insidie aliq' eēt. luna em̄ splē-
 dente / v' astris lucētib; bec videri po-
 terant. Famulus igit' cū p' arborū ra-
 mos exploraret cōmissus: vidit p' eam-
 pi longitudinē exercitū sat' mirabilez
 appropinqre in equis. Quo viso / cōst-
 Erata nūciauit militi. qui ait. Ste-
 mus ad modicū. qz verissimile est: pro-
 bu' exercitus custodiā secururos ali-
 os. ad hos properabim': ⁊ an inimici
 sint qui p'cesserūt / an amici expiemur:
 nec paucos timebimus. Deī de moru-
 m ij

u

la trāfacta / de silua cū suis miles recessit: in campū venit: et nēmīnē nisi quendā equestrē in equo sedentem / et in manu alium ducentē equū emimus sequentem suos incutus ē. Ad hūc cū miles venisset: quis esset quāsiuit in hec verba. Nūquid tu cocus meus es: ita em̄ sibi a lōginq̄ videbat. paulo etiam aīa cocus eius dez militis vita functus fuerat. Qui respondit. Sum dñe. Quid (ait miles) hic facis: et qui sunt hi q̄ p̄cesserūt: Lui defunctus respōdit. Dñe / hi q̄ p̄cedunt sunt nobiles et armigeri tales et tales (multos em̄ noīe exp̄ssit p̄prio) q̄s oportet et me cū eis ista nocte cē Hierosolymis: q̄ hec pena nostra est. Et miles iterū. Quid sibi vult equus iste quē ducis nullo infidente: Ad vestrū respōdit obsequiū erit: si mecū ad terrā sanctā venire velitis. Securus estote: p̄ fidem christianā recedendo et reuertendo vos vīnū reducam s̄: meis obtempabitis monit̄. Tūc miles ait. Dieb̄ meis mira attētaui: his hoc addā etiam mirabile. Dissuadentib̄ igit̄ illud famulis / de equo p̄prio miles p̄siliū: defuncti equū ascendit: et ab oculis famulorū vterq̄ cōster substractus est. Sequenti autē die famulis iuxta cōdictū expectantib̄ / miles et defunctus redierūt ad locū vbi p̄mū conuenerāt. Tūc defunctus militi ait. Ne fantasma oīno fictum illa fuisse credatis: duo q̄ vobis dō rara reseruate in mei memoriā. vñ ptulit mappulam paruā de salamandra: et cūcellū in vagina. Prīmū inq̄t cū imundū fuerit / igne purgaret: nec ei nocēbit. Aliter caute tractet: q̄a ab eo vulneratus intoxicatus erit. Et ista defunctus ab oculis militis enauit. Ex his prudēs lector colligere poterit: nocturnos exercitus nōnūq̄ videri a bonis et a malis. Quis autē latinus et talis natura scire cupit: legat dei de do

mini Buil. parisen. p̄tē vltimā de vniuerso: et me ab eiusdē sententiā declinat: se nō videbit. ¶ Piger. An aīe defunctorū sua creūt receptacula: et si sic / que hoc facere possint: et etiā q̄s p̄fatas aparitiōes faciat / bonus / vel malus angelus q̄ro: ¶ Theologus. Sciēs doctor tibi desup̄ respōdet in. iij. dist. cly. q. j. sic dicit. s̄ p̄dēra p̄ba: q̄ grāvida sunt sententijs. S̄m̄ inq̄t dispositionē diuine p̄vidētē aliq̄n aīe separe a suis receptaculis egressē cōspēctū boīm p̄sentant. sicut Aug⁹ p̄bat libro de cura p̄ mortuos. et de bonis exm̄ificat: vt de sc̄tis in celo. Et hoc etiam credi p̄t: q̄ aliq̄n de dānatis p̄tingat: q̄ et eruditionē boīm et terrore p̄mittunt vīuentibus apparere: aut etiā ad suffragia expetenda / q̄tū ad illos q̄ in purgatorio detinent. vt p̄ multa exm̄a p̄z. iij. lib. dialogorū b̄ti Gregorī. Nā glificat q̄n volūt / s̄ alij nō nisi q̄n p̄mittit de nobis apparere p̄nt. q̄a ita s̄ p̄ntis opp̄sī vt de sua miseria magis doceat q̄ curēt vīuis apparere: et q̄ntis aliq̄n aīe fetorū vt dānatorū p̄sentialit̄ assint vbi apparēt: nō tñ credēdū est hoc semp̄ accidere. Aliq̄n h̄mōi apparitiōes fiūt vel i dormiēdo / vel in vigiliādo opatiōe bonorū vel malorū spiritū ad instructionē vel deceptionē vīuentiū. Sicut etiā et vī ui boies aliq̄n alijs apparent et eis mlt̄a dicunt in somnis: cum tñ cōstet eos nō esse p̄ntes. sicut Augustinus p̄ mlt̄a exempla p̄bat libro de cura p̄ mortuis agenda. Nec de Thoma.

¶ Unde pueniāt inq̄tūdines nocte i quibusdā domib̄: exm̄a ponunt. Et quōd fiūt possessiones boīm a demonib̄. Ac de sex cāis q̄re q̄dā nō liberant. Ca. ij.

F Om̄ice q̄ domos edificant extra solitudines p̄pe boies vt bestias / deuastat eas sepe patiunt. Nā mō boiz curios

stitate/mō pecudū cōculcatōe/nūc ca:
 nū inuestigatiōe/nunc etiā auitū come
 stitōe/z alijs diuersis disturbatiōibz in
 mūdo vñ ppe mūdū nūcificātes inq̄tā
 tur. *Eisqz accidit sic gno illi qd sec^o vi:
 am cecidit: z venerūt volucres z come
 derūt illō. Matth. xij. Venit em̄ ma:
 lus. i. diabol^o dr glosa. z rapit qd semē
 natū est in corde ei^o. Hic est. s. ager qui
 seminat^o est sec^o viānta expōit ipa ve
 ritas. *Lhs. Demorandū est in p̄posi
 to sbū allegatū b. Greg. xxi. moza. s.
 lib. iij. ca. v. q̄ dic sup isto. Strutio ob:
 luitur q̄ pes z culcet oua: aut bestia
 agri p̄terat ea. Quid inq̄t in pede/nisi
 trāsit^o opatiōis accipit. Quid i agro/
 nisi mūd^o iste signat: de q̄ in euāgelio
 dñs dic. Ager autē est mūd^o. Quid i be
 stia/nisi antiqu^o host^o exp̄mit: q̄ bui^o
 mūdi rapinis insidiās/būana q̄tidie
 more fatiat. P̄nt autē p̄ fornicas istas
 q̄ stulte domū ppe hostes collocant/bi
 boies intelligi q̄ domū z habitatiōez p
 p̄am z insidiās diaboli ecclīasticas certi
 monjē nō studiosē muniūt. Nā aq̄ bñ
 dicta oī die dñica (put ip̄e exorcismus
 notat) in habitatiōibz fidelij debet
 aspergi: z sal exorcisatū p̄tūc fidelij su
 mise z sua mane z sepe q̄sqz fidel^o cru
 cis caractere insignire: z a pctis p̄ser
 tim gūibz se imūnē custodire: angelum
 qz p̄tūc sepe p̄ tutela inuocare cū dino
 auxilio. ¶ *Piger. Jā conjicio vnde for
 tassis q̄busdā plaga q̄dam venit/vt in
 eoz habitatiōibz demonū tumult^o se
 pe inquietudines ponāt admirādas.
 ¶ *Theol. Hec multis ex causis p̄mit
 tit dei iusticia/aut misericordia: non tñ
 semp̄ ex omisiōe alicuius de p̄tractis
 circūstātijs: s; aliquādo p̄ merito acq̄
 rendo patientie. De p̄mo sume talij
 modi exm̄. In mīnore Basilea paulo
 añ p̄se no gnale p̄ciliū domiciū habu
 it qdā vir de mala vita/z forte de ma
 leficijs sat^o suspect^o. filiā h̄ habuit quā
 i domo iuuenti cuidā nuptū tradidit:
 z tādē senex p̄t̄ egrotare cepit: ad fili
 amqz z ad filiastrū demonstrato q̄dam
 scrinio dixit. Hoc aut vasculū nō move
 aris/alioq̄n penitētia ducemini: s; i lo
 co stare p̄mittere post meū decessuz. Et
 ita in breui vetulus exp̄irauit. Trāsa
 cto aut tpe plimo nec filia/nec ei^o mari
 tus magnipēdit p̄tis iustum: s; de do
 mo p̄ori in aliā domūculā se trāsferen
 tes/scriniū qd sat^o modicū fuit porta
 uit extra domū s̄sus nouū hospitiū. s;
 in ip̄o itinere tāti p̄derz eē cepit/vt i
 ip̄o viriles art^o deficerēt: z exinde vro
 rē p̄ adiutorio iuocauit. Hec aut vxor
 an postmoduz in domo scriniū apuit:
 vñ q̄ alio mō incaute se circa vias habu
 erit/obliuioni tradidit: vñ p̄stat: q̄ in
 domū nouā cū ifantulo quē genuerāt
 p̄ntes p̄dicti venerunt. Et ecce subito
 vxor velut rabida sup cunas infant^o ir
 ruit cū necare volēs. Qd̄ marit^o intru
 ens/vi vxorē inuasit: z eā a demone ob
 sessam eē didicit. q̄ cū exorcisaret/mina
 tus est demon se nō eriturū nisi eā nez
 caret. z ita factū est sup exorciste man
 bus. Altera die marit^o p̄ viā strati iec
 dens publici/z casum lapidis recepit
 inopinatissime de supiori parte cuius
 dā cānalis cadēt: z in facie coopatiōe
 vt videbat demonis p̄cussus est tā des
 formis/vt bō vir videret eē. In Argē
 tinenſi dioceſi due forozes vna cobita
 bant domo: senior Margaretha/iuni
 or s̄o Barbara vocabat. senior matu
 ra deuota z expta sat^o erat: z ambe ca
 stitat^o p̄positū habuerūt: z iō hostē eis
 insidiātē demonē palā z clā ml̄tis an
 nis sustinuerūt. Nā aliq̄n p̄ vocē sp̄erz
 iuniorē demō sc̄q̄bat vbi incesſit in do
 mo: aliquādo s̄sus aures sibi clamita
 bat: nonnūqz sonitus z strepitus terrē
 bilis faciebat quousqz extranei etiam****

talia perciperet q̄ domū candē intrane
 rāt grā alicui⁹ opis expedire. Appro
 pinq̄bat post tres circū annos festuz
 lectoz / sup q̄ senior q̄ valde deuota fu
 it p̄ficere volebat. hāc dū sacerdotē in
 ecclia vellet accedere grā p̄ficere / q̄dam
 malign⁹ spūs impulit tētu q̄dam taz
 valido vt fere ad terrā caderet: nec tñ
 virgo a. posito destitit / s; postmodū
 cōfessa est: nō curans ipulsuz demōis
 quē in grauē senserat infra modicu⁹
 spūs postea. Sub specie magne mul
 ce venit aliq̄ntēs demon aurib; se appē
 dens iunior; aliq̄n p̄ dorsū ei⁹ extrin
 secus / aliq̄n x̄o capiti insidebat: r̄ q̄n
 cunq; sibi appropinq̄re voluit: pus ad
 spaciū modicu⁹ sonitu q̄dam signū da
 re solebat sut aduent⁹. Tandē cū iun
 or quadā nocte in ira notabili se ad le
 ctum posuiss; / ob quā cām nescio: ve
 nit more solito demon q̄ virgine posse
 dit: r̄ in capite tā valde p̄sist vt pura
 ret se p̄didisse vsuz rōnis. hoc aut̄ via
 centi sibi sorori indicauit. s; illa eaz de
 creto iuuare nō valebat. Nihil p̄ter
 ea p̄ hāc obsessionē in q̄terdis auditū
 est in domo: s; in vigilia pasche / r̄ i sa
 cris nocēib; seq̄ntib; iuuenis crudelē
 a demone verabaf. Hec cū ad me de
 ducta cēt (spēm vtebaf rōne) adhorra
 tus sū vt p̄ficere mibi sacramentalr.
 qd̄ cū p̄mptū aīo r̄ deuoto incepiss; /
 ita demon se ei⁹ imersit faucib; vt nul
 laten⁹ loq̄ valeret cōcepta. Probabā
 autē postea p̄ certa f̄ba an aliq̄ lateret
 fictio feminea: s; luce clari⁹ diabolū in
 ea intuebar certis ex signis. ¶ Piger
 Scio p̄ exorcistā tentatuz fuit quicqd̄
 circa eaz fieri potuit vt liberarē: r̄ tñ
 nō fuit liberata a demone p̄tū: que f̄
 cā hui⁹ fuit. ¶ Theol. Sex ex causis
 aliq̄s nō liberat. Aut p̄ paruitatē si
 del offerentiū. aut p̄ p̄ctā demoniuz
 sustinentiū. aut p̄ accommoda remedia

adhibere negligentius. aut p̄ exorcis
 te aliq̄d in fide viciū. aut p̄ reuerē
 tiā p̄tū in alio exentiū. De p̄mis du
 obus habes exm̄ Mar h. xvij. r̄ moꝝ
 ix. in patre vnicū filij sui lunatici / r̄ dis
 cipuloꝝ ch̄i p̄sentia. p̄mo cū offerē
 r̄ turba fide carebat. vñ par cū labry
 mis orauit. Eredo dñe cradivua incre
 dultatē meā. Et ad turbā Iesus ait.
 O generatio incredula r̄ p̄uersa / qu
 q̄ ero vobiscū: De secūdo vīz de susti
 nēte demoniū Iesus increpabat eū. s. fi
 liū. qz vt br̄is Hiero⁹ ibi dicit. p̄ pec
 cata sua a demōe fuerat opp̄ssus. De
 tertio de neglectu debitoꝝ remedioꝝ
 patet: qz nō fuerūt p̄sentes boni r̄ p̄fē
 cti viri. Un̄ L. h. yso. ibi dicit. Lolūne si
 dei nō aderant: vīz Petr⁹ / Jacoby r̄
 Joānes: sed in trāfiguratiōe ch̄i tā
 p̄sentes erāt. nec oīo r̄ ieiuniū aderāt
 sine q̄b; (L. h. s. ait) hoc gen⁹ demonio
 rū nō eq̄c̄. Un̄ Orige. ibi dicit. Si ali
 quādo optuerit nos circa curatiōem
 tale aliquid patientiū p̄manere: nō ad
 miremur: nec inrogemus: nec loqua
 mur q̄si audēti sp̄i imundo: s; abiga
 mus ieiunijs r̄ orōib; spiritus malis
 gnos. Et glo. dicit. Hoc gen⁹ demonij
 id ē ista carnalitū volapratū mutabilit
 tas ad quā s; sp̄s ille inclinabat nō
 vincit nisi spūs oīone p̄firmet: r̄ caro
 p̄ ieiuniaz maceret. De q̄rto exorciste
 victo p̄fertim in fide p̄z ibidez de ch̄i
 discipul⁹ cōp̄sentib; vñ postea secreto
 discipuli q̄retes cām sue impotē tēre
 sp̄dit. Prop̄ficredulitatē vīz. Amē
 dico vobis: si habuerit̄ fide sicut gra
 nū sinapis: d̄scet̄ montē huic. transi: r̄
 trāsit. Un̄ Hylari⁹. Creditiderunt q̄
 dem apli: nondū tñ erant p̄fecte fidei.
 Nā dño in mōre demorātē / r̄ ip̄s cū
 turba residētib; quidā tepoz eoz fidē
 relaxauerat. De q̄nto patz in vitaspā
 trū: vbi legit̄ aliq̄n obsēssos nō libe

Capitulum secundum LXXIII

raros p̄ sc̄m̄ Anthoniū: c̄i? discipuluz
Paulū liberaliſſe. De ſexto parebit iſra
L ubi de maleficijs hēbimus. ¶ Piger.
De iſc̄r̄a t̄b̄o domo: da ex̄m̄a. ¶ The-
olog⁹. Utr̄ ſā decē iun̄i anni tranſacti/
q̄ in ciuitate Nūrebergēſi monaſterij
n̄i ordiſ ſc̄tē Latharine dictū/ c̄i ex-
trema difficultate reformabat̄ p̄ vnde
cū illuc tranſmiſſas deuotas reforma-
trices ab alio reformato loco. Fuerant
em̄ oēs ſorores i dicto monaſterio ad
reformationē inuolūtariē: p̄ ſe cōpli-
ces ſibi i ciuitate nō paucos habuerūt.
Poſtq̄ ſic iſc̄r̄a loc⁹ regulari clauſus eſt: r̄
ceruicoſa gēs ſeruis fragilis colla iugo
ſubmiſit obediētē: venit i monaſterij
qd̄a demon q̄ p̄mū ſonitib; nocturnis
inſolitijs montales q̄d̄a inſeſtabat. Qd̄
cū ad me uenire: p̄uaſi vt talia nō crede-
rēt c̄o demone / ſ; a murlegis r̄ gliri-
bus/ v̄i ex debilitate capitis. qz delira-
mēta ſuſpicabar aſſiſſe m̄l̄icrū. Alēa
nocte uenit demō: r̄ v̄nā de his q̄ rebel-
les extiterāt vt puto ſacriſtanā matu-
rinas pulſare uolētē ita p̄ſiſit: vt ea de
die putareſ ſepulture tradi debere. r̄ tā-
dē tā d̄ die q̄s de nocte ſic inq̄r̄abat cō-
uētū p̄ſar⁹ demon: vt p̄ totā noctē opre-
ret p̄ uices cuſtodijs uigilantiū ſoroz
ponere. qz nulla audebat ſola i c̄edere.
Fuit aut̄ tot⁹ ſtupid⁹ effec⁹ ſex⁹ mol-
lis r̄ ſemineuſita vt neq; ego ſc̄rē qd̄
tūcia eſſem facturū. Tñ orōnes p̄ua-
tas ſingulis inſūx̄ r̄ publicas: patiēt̄
am h̄ic p̄dicauit: r̄ vt in d̄no p̄ſiderēt ſe
pe ſuaſi. In p̄ſato ſo ope l; demonis
malicia aliqd̄ acq̄reret (quēdā em̄ dix-
rūt. Ecce q̄n̄ latā uia r̄ antiquā ambu-
lauim⁹ hec nob̄ nūq̄ acciderūt) ſed r̄n̄
p̄ dei gr̄am diabol⁹ plus p̄didit h̄i lu-
do q̄s acq̄ſcrit. Quia qd̄a ceruicoſe fe-
mine q̄s ad plenū pietas reformatorū
non ualebat trahere / h̄i fantaſma adeo
terrui: vt totius uite ſue facinora con-

ſiterent ſacramentali: veſtes ueteres
deponerēt / r̄ nouas ſc̄dm̄ ordinis ſor-
mā iudnerent: r̄ in aliā uitā nouam ſe
trāſformarēt. h̄ cū demō uideret: tādē
p̄ dei gr̄am reſpuit / r̄ neſcio q̄ d̄uenit.
Tpe Lōſtantiē. cōali in curia ſoroz
deuotaz q̄ canonice regl̄ares ſē / r̄ uo-
cant̄ monaſterij pilluruct / p̄e Nūren-
berg Liſtetē dioceſ q̄ d̄a ſpūs noctur-
nis t̄pib; m̄ltos inq̄tare ſolebat: ſ; mo-
naſterij ſoroz ab intra nullatenus p̄-
turbabat. In domo ſo capellani r̄ lo-
cis eidē uicinis moleſt⁹ m̄lt; extitit q̄
buſdā ſtrepitib; r̄ ſibilis ac pulſib; nō
m̄ltū excellētib; / ſ; manifeſtis. aliq̄n̄ c̄i
ad pietes p̄cuſtebat. aliq̄n̄ uero iocula-
toz uarias mimoz fiſtulas vt uidebat̄
flabat. r̄ talia nō nocturna m̄ltum geſtie-
bat. Quidā interea fraſ de cōuētū Nū-
rēbergēſi deuotus mihi notus circa fe-
ſta qd̄a pet̄t⁹ eſt / vt capellanū in d̄inis
iuuaret. q̄ cū in ſup̄iore p̄tē dom⁹ pone-
retur: r̄ ſp̄m̄ ignoraret: nocte fantaſma
ſenſit: qd̄ ſibi tunicā quā circa ſe poſitā
habuit abſtraxit. Et ex̄inde fra� clama-
re cepit. Fures fures: ſuccurrite hoies
Hoc cāpanari⁹ qui in eadē domo ſace-
bat audiuit: r̄ negociū intellexit. Lumē
accēdit: r̄ clamātē adijt: cui⁹ ſtupiduz
repi: r̄ ueſtimenta quib; tectus fuerat
diſtincta uidit p̄ ſp̄m̄ in camera. Sca-
pulare aſ fratris nullibi repire potuit:
quſq; tādē foramē qd̄a ſaris paruū i
pariete p̄ſpexerūt. In illd̄ em̄ ſpūs ille
ſcapulare ſtrictiſſime uolutū r̄ glome-
rarū abſconderet. Finito ſo anno vno
aut̄ circū fantaſma illd̄ abſceſſit. ¶ Pi-
ger. Quales q̄s mihi dicas illi ſpūs ſē
q̄ ſic inq̄r̄at hoies: an aie ſē ſepare: vel
maligni ſpūs demonū? ¶ Thecol. Pro-
ut ex fine p̄cedētis capli elicere poteſ:
aie nō ſ̄ uerſit / ſ; oīno demones: q̄m̄
m̄lti p̄ſci ſē d̄ia. Nā qd̄az n̄mine p̄nc̄
ledere ſunt ſc̄rē / ſ; ſolū p̄nc̄ipalr̄ ſc̄la

tiões exercēt. Alij icubi sē vl' succubi p̄
mētes nocturno tpe hoies / vl' p̄ rō lux
rurie coinquātes eos. alij ho sē q̄ hoies
lacerādī vl' necādī hāt p̄tatem. De q̄to
ita d̄r **Cassian**° collat. serent. j. Tor eē
lūūdōs spūs q̄r in boibz studia nō du
bie p̄pobant. Nā nonnullos coz / q̄s
etiā paganos vulg° appellat / ita sedu
ctozes ⁊ toclatores eē manifestū est; vt
certa q̄qz loca seu vias iugiter obsiden
tes / neq̄q̄s tormētē coz q̄s p̄cūtes po
terūt decipe delectant; sz de risu t̄mō
⁊ illustōe p̄tenti / fatigare eos poti° stu
deāt q̄ nocēt. Quosdā ho solūmō i no
cūis icubatiōibz hoim p̄nocare. Ali
os ita eē furorū ac truculētie deditos;
vt nō sint p̄tenti illoz t̄mō cozpa q̄s
suppleuerit atroci dilaceratiōe vexare /
sz etiā irruēt sup emmīn° trāscūtes; atqz
affligere illos seuisima cede festinēt. q̄
les illi i enāgelio vicz **Mat.** 8. descri
būt. **Silia** d̄r **Suil.** vbi s̄. d̄ vniverfo.
¶ **Hyems** ⁊ frīg° qd̄ fēēt. De seprē ma
leficōz exercitijs. Quō comedāt pue
ros. quō artē istā p̄fiteant. Et an ma
leficiū sine pctō possit tolli. **La. iij.**

Rigūz hūc ovis formicaz
supueniēs plē impedit; aut
nasci retardat; vl' in toro ne
cat. Nūmū em̄ algōz ⁊ frigo
ris magnitudo vitā adimit viuētibz; ⁊
viuificādīs sepe nocet. In frigore aut̄
maloz corda itelligi p̄nt; q̄ calore cha
ritatē ⁊ a sole iusticie aliena / sz torpore
malicie vl' p̄fidie sē plena. Quo s̄ d̄ for
ti mliere **Pro. vltio** d̄r. Nō timebit do
mū sue a frigoibz nūis. vbi glo. Frī
gora nūis sē corda maloz p̄fidie tor
pore algētia. de q̄to d̄r vicz **Mat.** 23.
Quomā abūdauit iniquitas / refrigescet
charitas multoz. Que corda nūe illa
op̄p̄munt; Que ob supbiā de celo cor
ruētēs i tenebras adhuc velut angelū
luc̄ p̄ndere p̄sumūt ⁊ bīcū nūcū p̄fē

rūt; qd̄ dei ⁊ angeloz ei° p̄p̄tū est. s̄. nō
neo habitu sue virtutē claritate signa
re. Nō timebit aut̄ domū sue a frigorē
bus nūis h̄c mliere. qz credidit deo di
cētūqz porte inferi nō p̄ualebūt a tuer
sus eā. Oēs em̄ domestici ei° vestiti sē
duplicibz; sapiētia. s̄. ad hereses reuelā
das; ⁊ paciētia ad celebrādas apertoz
hostiū pugnas. Vel vestiti sē duplicibz
qz p̄missionē hāt vitē q̄ nūc est; ⁊ futu
re. nūc adiuti a deo ne deficiāt; tūc at i
britudie dina visōe ditati. Itē vestiti
sē duplicibz; vna veste opis / alia mētē;
fide. s̄. ⁊ factē. s̄. s̄. mētē q̄s redēptōis
ibuti ⁊ exmīs. Hec i glo. Per frīg° igit̄
qd̄ p̄lificatiōi formicaz eē noctū / ma
leficōz supstitiones accipere possum?
Malefic° em̄ dicit̄ q̄si male faciēs; vl'
male fidē fuās. ⁊ vtrūqz in maleficijs
q̄ supstictōis opibz p̄ximū ledūt s̄aris
repiēt. ¶ **Piger.** Supstitionū ex beato
Jsidoro scio mltē sē spēs. sz qz de male
ficijs mētiones fecit; q̄t modis nocere
possunt p̄ximis nūc edicito. ¶ **Theol.**
Seprē mihi modi occurrūt q̄bey pre
coz que sē hois nocere p̄nt; sz nūqz nisi
deo p̄mittēte. Neqz eo q̄ nocere dicunt̄
tpe actionē vl' passionē p̄ se imediate in
ferūt; sz p̄ hōba / rit° / vl' facta q̄si p̄ pacta
mīta cū demōibz ledere dicunt̄. nā po
ti° demōca bec ⁊ imediate lestua infe
rūt. Un° igit̄ mod° ē; q̄ amorē malū in
gerūt viro alicui ad mlierē aliquā; vel
mlieri ad virū. Ali° ē; q̄n̄ odiū vl' inuē
diā in aliq̄ seminare p̄curāt. Tertio est
in h̄is q̄ maleficiatī dicunt̄; ne vi gnari
uā vti valeāt ad feminā / vel viceversa
femelle ad virū. Quare mod° ē; cū in
mēbro aliq̄ hoies egrotare sariūt. Qui
tus; cū a vita puāt. Sepr°; qz vsu rōis
aliquē puāt. Seprim°; cū q̄eunqz p̄dī
ctoz modoz aliquē i suis rebz vl' aiali
bus ledere q̄rūt cū effectu. ¶ **Pig.** De
to de bis fundit° oibz iformari; qz qdā

Capitulum tertium lxxiiii

talia aut negat oino: aut cāis natura
 l'by solū ascribū: aut in pie non ea pce
 dūt. ¶ Theol. Fūdit^o noscere talia ad
 modicū vtile eēt. imo forte qbusdā no:
 ceret. opteret em̄ p'hibitos inspicere li:
 bros: v' sup'stitiosa aliq̄ q̄ octoiū eēt i tā
 ta ep̄is egeitate plegere. Nec op^o e scire
 talia late: tibi p'ri q̄ ex p'ditiōe stat^o ad
 id nō obligari. ¶ Tex^o m̄ cōmā tibi tra
 dā: / doctrinas aliq̄s p'nto tuo acco:
 moda: q̄s habeo p'rim a doctoribz nre
 facultatē: p'rim etia p' exp'ctā cuiusdaz
 p'bi iudicē secl'arē / z fidedigni / q̄ q̄stio:
 nibz / z fassio: bac publicē exp'ctus z p'
 uat' talia m'ltā didicit: cū q̄ late z p'fū:
 de sepe cōtuli / dño Petro vicē Bernē
 si civi i Zausanē. dioceſi: q̄ mltos vtri:
 usq̄ sex^o icineravit maleficos: z alios
 fugavit e'ritorio dñij Bernē. Lōtu
 li i sup'etiā cū dño Bñdicto monacho
 Bñdicti ordiis. q̄ lz mō sit religio:^o
 mltū vtiēne i reformato mōasterio: tñ
 an̄ dēcēniū adhuc i secl'o degēs fuit nec
 cromātic^o / ioclatoz / mīm^o z trupha:
 tor ap'd secl'ares nobiles isignis z exp:
 3° p. Budini filit qdā d' seq̄ntibz ab inq̄si:
 toze heretice pūitarē. Eduēſi / q̄ nri or:
 dio fuit i quēru Zugduncū. devot^o re
 formatoz: z i Eduēſi dioceſi mltos de
 maleficijs rcos inq̄ſerat. Sūt igit' v'
 nouit fuerūt (vt idē inq̄ſitor / z dñs pe
 tr^o mibi retulerūt: z fama cōs bz) cir
 ca districtū Bernē. dñij qdā malefio
 ci vtriūſq̄ sex^o: q̄ hūane nature incli
 nationē / imo aduersus p'ditiōes sp̄z
 oim bestiaz (lupia sp̄e excepta tñmō)
 pp̄ sp̄i itātes vorāt z comedere solēt
 Nā i opido Holtigē Zausanē. dioce
 ſe qdā dicit' Stedele grādīs malefio
 capi^o p' p'fatū Petrū iudicē loci: q̄ fare
 boſe i certa domo vbi vir z vxoz siml'
 manebāt p' sua maleficia successiue in
 vtero vxoz' p'fate seprē circū isātes oc
 cidit: ita vt sp̄ abozsū faceret in semia

annis mltis. Sile fecit i eadē domo oſ:
 bus pecoribz ferocis: quo p' nullū vius
 partū edidit i eisdē annis. put rei cuē:
 tus p'bauit. Lūq̄ aſidictus nequā q̄
 ſtionaret / an in his / z qualit' reus eſſy
 facinus aperuit dicēs. Subter limen
 oſij domus se lacertaz posuisse dixit:
 z si amoueret / secunditate inhabitāti
 bus restituendā p'dixit. Lū aut' spens
 ille quereret sub limine: nec inuente:
 tur: qz i puluerē fortassis redact^o erat:
 pulueres seu terrā d' sub' postā aspor
 tabāt: z in eodez anno vxoz' z omnibz
 iumētis domus fecunditas restituta ē.
 Prefato aut' rozro nō sponte fatabat. z
 demū p' p'dictū iudicē ignibz tradit^o ē.
 Deinde antefato inquisitore mibi refe
 rente hoc anno p'cepti. q̄ in Zausanēſi
 ducatu quidaz malefici p'rios natos
 infantes coxerant z comederāt. Nos
 dus autē discendi talem artem fuit vt
 dixit: q̄ malefici in certā cōtionē vene
 rūt: z ope eoz' visibilz demonē in aſſū:
 pra imagine viderunt hoīs. Lū disci
 pulus necessario dare habebat fidē de
 abnegando ebrianismo. de eucharistia
 nūq̄ a dorāda. z de taleādo sup' crucez
 vbi latēne valeret. Fuit insup' fama cō
 munis / dicto Petro iudice mibi refe
 rēte: q̄ in terra Bernēſiū tredecī infā
 tes deuorati eēt itra pauca tpa a ma
 leficijs. q̄sobz etiā publica iusticia satis
 dure exarſit in tales paricidas. Lū aē
 Petr^o q̄ſuiſſz a qdā capta malefica: p'
 quē modū infantes comederēt. Illa re
 spōdit. Mod^o iste ē. Nā infanibz non
 dū baptisat' isidiāmur. v' etiā bapusa
 nis: p' p'rim si signo crucē nō minuunt: z
 oīentibz hoīs in cunabulis / v' ad latera
 iacēt' e parētū cerimonijs nris occidi
 mus. q̄s postq̄ putant' opp'ſi eē v' ali
 unde mortui de tumul' clam furto reci
 pūm^o. in caldari decoq̄mus: quousq̄
 euulſe oſibz tota pene caro eff'ciatur

forbilis et potabilis. De solidiori h^o ma-
 teria vnguentu facim^o nris volitari-
 bus et artib^{us} ac transmutationib^{us} ac co-
 modu. de liq^o dion ho hu more flascam
 aut vtre replem^o: de q^o is q^o potat^o fue-
 rit/addit^o paucis cerimonijs stati ef-
 ficat^o psci^o et mgi nre secrete. **Modus**
2 aut eundē ali^o iuuentis malefic^o cap^o
 et incinerat^o/tandē licet (vt credo) ve-
 re penitēs distincti^o refauit: q^o manus
 dicit^o Petri iudic^o/vna cū vxore male-
 fica imp^osuasibili paulo aña euaserat. i
 Bernēsi nāq^o iudicio cap^o dicit^o iu-
 uentis cū vxore/ et ab eadē in distinctā
 turrim positus dixit. Si meoz facio-
 noz veniā pseq^o posses/ oia q^o de male-
 ficij^o scio libens patefacere. mori em̄
 video me optebit. Lūq^o p l^oato s si ve-
 re peniteret audis^o et se veniā psequi
 posse oimodā: tunc lere se mori obtu-
 lit: et modos p^omeuē infectiōis oñdit.
Ordo inq^o talis est. q^o etiā seduct^o suz.
Op^oret pmo vt dñica die añ q^o aq^o bñ^o
 dicta p^osecrat ecciam introire mox fu-
 turū discipulū cum mgi^o: et ibi abne-
 gare corā eis Lb^oz/ eius fidē/ bap^oti-
 sma/ et vlem ecciaz. deide homagiū p^o-
 stare magisterulo. i. puo mgi^o o. ita em̄
 demonē et nō alit vocāt. postremo de
 vtre bibit sup^o dicto. q^o facto stati se in i-
 terionib^{us} sentit imagines nre. art^o p^oi
 pre et retinere: ac pncipales ritus bu-
 tus secrete. In hūc modū seduct^o suz/ et
 vxor mea: quā tāte p^oinacie cred^o vt
 potius incendiū sustineat q^o minimā
 fateri velit veritatē. sed heu ambo rei
 sumus. Sic dixit iuuentis ita repta ē
 p oia veritas. Nā p^ocessus iuuentis i
 magna p^oritiōe mori visus ē. vxor ho
 restib^{us} p^oueta veritatē/ nec in ipa tor-
 tura fateri voluit/ nec in morte: s^o in-
 cēdio p^oparato p^oliciorē/ eidē h^obis p^o-
 simis maledixit: et sic incinerata ē. Ex
 p^odict^o tā liq^o q^o notū sit frigus perfi-

die q^o infates et partus solet occide-
 re. **¶ Piger.** Est ne licitū maleficium
 d loco tollere: **¶ Theo.** Antiq^o negat:
 moderni pcedunt variq^o bene: sed sola
 opus est vnica distinctiōe. Quia aut
 tolli pōt p aliū maleficiū/ seu p ritus
 malefici illicitos. et id pstat eē illicitū:
 imo potius hō mori deberet q^o in ta-
 lia cōsentire. Aut tolli pōt sine nouis
 sup^ostitiōis opib^{us}. vt p motū locale. ve-
 lut dicitū fuit d puluere lacerte. et istū
 est licitū. Exm de pou casu. Nā inq^o
 tor Eduen. mihi referebat: q^o modus
 tollēdi maleficiū aut se vindicādi in
 malefico tal^o practicabat suo rpe. Ve-
 nit em̄ alijs lesus in se vel in suis/ ad
 maleficā: sciscitās scire malefactorē.
Tūc malefica plumbū inq^o factū aliq^o
 ens fūdebat in aquā quā q^o ope dmo-
 nis in plūbo imago aliq^o videret. qua
 visa imago gine/ malefica quesuit ab ex-
 plorate. In q^o pre vis ledi maleficiū tu-
 um: Lūq^o explorator locum eligeret:
 statim malefica in eadē pre imago
 q^o in plūbo relucebat/ figuraz vel vult-
 nus p cultrū posuit: et locū vbi reū in-
 ueniret indicauit: nomē tā nullaten^o
 manifestauit: s^o experientia teste/ male-
 ficus p oia ledi repiebat sicut sua ima-
 go plumbca.

¶ Necromārici q^o sint. Quō a demōi-
 bus malū aliq^o accipiūt. Quō diu-
 nitus maleficiā impediunt: et quō tē-
 pestates conitant. **Cap. iij.**

¶ Lis carētes formice/ v^ol^o nimi-
 um p^ogrediētes in publicum
 ab alijs bestijs facili^o necan-
 tur. q^o alio pēnare multuz se
 subleuant: ne bestijs terre preda fiāt.
¶ Per alas aut frutes intelligunt: q^o
 talib^{us} mltū boni ferunt. **¶ Un** Ezech.
 iij. desēptis volātib^{us} aial^o die. Audi
 ui post me vocē p^omoritōis magnē. bñ
 dicta glia dñi de suo loco: et vocē ala-

rū aialū penitentiū alterā ad alterā, sic
 exponit b. Greg. li. xiiij. mora. Quid
 nāq; p alas aialū / nisi virtutes dem^o
 sentire scōp; q dū terrena despiciunt /
 ad celestia volādo subleuant. Un iā re
 cte p. Esaiā dī. Qui pfidūt in dño / mu
 tabūt fortitudinem; assumēt pēnas vt
 aqle. Volātia itaq; aialia alis suis se
 vicissim fertūt; qz scōp; mētes in eo q
 supna appetūt / plderātes inuicē alter
 nis virtutib; excitant. Bla em̄ sua pec
 tit / q crmo scitot; ppe me ad meli^o ac
 cēdit. Et ala mea vicinū serio / si aliqñ
 alteri op^o bonū qd imitē ostendo. Ille
 fo fornice morales q forutū penis nō
 sunt alate; vt q nimū sue dom^o / ecclie
 vitz catholice limites incaute excūt in
 pfidiā incidēdo; tales ab vñs / p q̄s ma
 lefici; vt necromāticū pñt intelligi / faci
 liter deuorant. Sic bi simplices pueri
 in figura q domos egrediētes parētū
 z Heliū deridētes ab vñs deuorati
 ce legunt iij. Regū. ij. ¶ Piger. Quia
 de necromāticis mētionem fecisti; qro
 an ne dñs coz. str a maleficiis; z si sic /
 q coz sūt opa. ¶ Ecol. Necromāticū
 ppe bi dicunt / q de terra supstitiosi o
 rimb; mortuos se posse suscitare ad lo
 quēdū oclta ostētār. Qualis fuit illa
 olim pbitōissā q ad pces Saulis Sa
 muel; se suscitare velle aduocabat; vt
 euentū illū belli patefaceret regi. j. Reg.
 xxvij. Qualis etiā Symon mag^o fuit
 pessimus; q supra pncipis oploz se au
 ctoritātē pferēs / defunctuz se suscitare
 fingit. Ex accōmodatōe tñ vñs necro
 māticū dicunt / q p pacta demonū p fi
 dē certinonīs futura pdcūt; aut ocl
 ta reuolatōe demonū aliq manifestāt;
 aut q maleficijs pmos ledūt; z a de
 monib; sepe ledunt. Fuit z hodie viuūt
 vienne in monasterio qd ad scotos di
 cit̄ frat de q pcedēti capitulo reuulsi sūt
 Benedicti ordinis; hic in seculo cr̄is

famosissimus fuit necromāticus. nam
 libros demonū de necromantia habu
 it; z fm eisdē satis miserabilē z disfo
 lute vixit plurimo tpe. Habuit autē so
 rozē virginē deuorā mltū de ordine pe
 nitentiū; cuius vt puto paly fraa fa u
 cū demonis crnr^o est. Lōpūct^o em̄ ad
 diuersa loca diuersoz reformatoz mo
 nasterioz venit / petēs sibi scē cōuersa
 tiōis tradī habitū. Sed qz gigātee sta
 ture z terribilis aspectu erat; z in male
 ficij; ac ioculatiōib; pnceps alioz; fidē
 vix aliq; viro dabat. Tādē ac recept^o
 in aū dicto monasterio / in ipō ingressu
 nomen mutauit z vitā. Benedict^o em̄
 vocari cepit; z fm bñ pñs Bñdicti re
 gular; adeo pfect; vt infra paucos an
 nos speculū religiōis effect^o / in pōrat^o
 ponere officiu. z in ambone p seculari
 bus pfect^o gōsus est p dicator factus
 ad populū. Hic cū adhuc esset nouit^o
 (pur co referēte audiui) mltas vexati
 ones a demōib; q̄s reliqrat sustinuit.
 Lū em̄ cōfessus fuisse sacramentaliter
 qdā die z vir^o sue puerse vite euomū
 set ob spem venie; seqñt nocte lucernā
 in manib; deferens demonē adesse sen
 sit. Eandem nāq; lucernā violēto ictu
 de nouitij manib; demō excussit; z cū
 nō modicū ledere molit^o est. Sed vicē
 Lbñ mltos hui^o vñs tyrānidēs; qz vir
 tutū alas iā assumpsit q̄b; p oiones sa
 cras ab ore bestie liberat^o est. Preterea
 quēadmodū a sup dī. to Petro iudice
 audiu; in territorio Bernē. z in loc
 cidē adiacētib; a sexaginta circū annis
 supfata maleficiā a multis praticata
 sunt. Quoz primus auctor fuit qdam
 Scavus dictus; q publice de b gliari
 audebat; q quēcūq; veller / ipse se in oīz
 suoz emuloz oculis velut murē facē
 valeret / z dilabi a manib; inimicoz su
 ozū leralitum. z ita capitalib; inimicoz
 suoz manib; sepe vt dicit̄ euasit. Sed

Capitulum quartum lxxvi

sup̄dictis maleficiis. Lū inqt̄ qd̄al̄ sim
plex / s; nō rectus) maleficiū me inuoca
ret: vt inimicū suū vita puare: aut i cor
pe lederez grauit̄ fulminis icru vel mō
alio. Vocauit ego magisteruū / id ē de
monē: qui mihi r̄ndit: q̄ neutrū facere
posset. habet inqt̄ fidē bonā: z diligenf
se signo cruc̄ munit. idcirco nō in cor
pe / s; in vndecima pte fructuū suoz in
cāpo (si liber) ei nocere possum. Noui
veteranā quādā virginē q̄ Sertiosa no
mē habuit in diocef̄ Lōstāciē. simbo.
hec mar̄ oim in vicinia cr̄is virginuz
z speculū / ad viuifice cruc̄ signū z ad
L̄h̄i passionē sumā gerebat fiduciaz.
manebat aut̄ in tugurio villagū paup̄
cali: ip̄a volūate paup̄ in terra vbi nō
nūq; maleficia satis locū h̄e dinoscun
tur. Hui⁹ amic⁹ in pede graui lesus fu
it maleficio: a q̄ nulla arte sanari pote
rar. p̄ multa aut̄ incassum adhibita re
media / visitant̄ p̄dicta h̄go infirmū.
q̄ ob ca petiuit: vt pedi b̄ndictionē ali
quā applicaret. Annuit illa: z silent̄ t̄m
mō oionē d̄nicā / z ap̄loz symbolū cuz
geminat̄ viuifice cruc̄ signis applicu
it. Tūc statim infirm⁹ curatū se sciētes
scire voluit in remediū futurozū quid
carminationis virgo applicasset. Que
respondit. Vos mala fide / v̄l debili di
uinis z approbat̄s exercitijs eccl̄ie nō
inheretis: z carmina ac remedia phi
bita crebro v̄ris infirmitatib; applica
tis: idcirco raro in cope / z semp in aia
p̄ talia ledimini. S; si i oionū z signo
rū licitorz efficaciā speraretis / faciliē se
pe curaremini. Nihil enī vob applicū
nisi d̄nicā oionē / z ap̄loz symbolū z iā
sanat⁹ estis. P̄t̄ea cōstat: q̄ malefici
de ritib; eccl̄ie fuat̄ z venerat̄ sua ma
leficia p̄pediri fatent̄. vt p̄ aq̄ b̄ndicere
asperfionē: p̄ salis p̄secrati sumptionē:
p̄ cā delaz die purificationis / z palma
rū in die palmarz cōsecratay vsu m̄lici

tū: z p̄ silia. qz ad h̄ talia eccl̄ia exorcizae
vt vires demōis minuāt. De publica
h̄o iusticia h̄ oēs malefici q̄ sup̄ h̄bo z
expiētia testimoniū dederūt: q̄ eo ipso
q̄ p̄ reipublice iusticie officiales captū
tur: statim ois maleficorū eneruat̄ pt̄as.
Un̄ cū sepedict⁹ iudex Petr⁹ an̄fatus
Stadelē cape veller p̄ suos famulos /
tāt⁹ tremor manib; eoz incussus est: z
corpib; z narib; illapsus tā mal⁹ fetoz:
vt se fere desperarēt an maleficiū inua
dere auderēt. Quib; iudex ait. Secure
miserū inuadite: qz publica tact⁹ iusti
cia oēs vires p̄det sue neqtie. z ita rei p̄
bavit̄ exit⁹ siue effect⁹. Idē iudex tale
dedit̄ exm̄. Lū ait Stadelē ca priuassē:
qui grandinib; terrā ex fame grauisi
me leserat z p̄ fulmina plura vastauerat:
quesiui a reo de veritate. q̄ post q̄r
tū ad chordas tractū p̄ mo responsum
mihi dedit̄ tale. Faciliē grādines p̄cu
roz: s; ad libitū ledere nō valeo / sed co
t̄mmodo q̄ dei destituti sunt auxilio. q̄
signo cruc̄ se munit̄ fulmine meo nō
inēibūt. Lū iudex. Quō ad tempesta
tes z grādines p̄citādas p̄ceditis: Re
spōdit re⁹. p̄mo h̄bis cert̄ in cāpo p̄n
cipē oim demonioz imploram⁹: vt de
suis mittat̄ aliquē a nob; designatum
p̄cutiat. deinde veniēte certo demone /
in campo aliq̄ viay pullū nigrū imola
mus: cū dē in altū p̄iciēdo ad aera. q̄ a
demōe sumpro / obedit: z statim aurā cō
ctat: nō sp̄ in loca designata a nob; sed
iuxta dei viuēt̄ p̄missioez grādines z
fulgura p̄iciēdo. Subicūlit iudex ter
tio q̄rēdo. p̄nt̄ ne paliq̄ tēpestetes tales
remediari a vob p̄citare z a demōib; z
R̄ndit. p̄nt̄: p̄ bec vicz. Adiuuro vos gr̄
dines z vētos p̄ tres L̄h̄i diuinos cla
uos q̄ L̄h̄i man⁹ z pedes p̄forarūt: z
p̄. iij. euāgelistas sc̄tos Martheū / Lu
cā / Marcū / z Joannē: vt in aq̄ resolu
ti descendatis. Ex quibus iam liquet:
u iij

q̄ oipotētis dei clemētia z sapiētia q̄
 orrigit a fine vsq; ad finē fortis/ dispo-
 nit etiā istoz pessimoz hoim z demo-
 nū maleficia suauis: ita vt dum pfidia
 sua Lbū regnū z fidē grāt minuere z
 infirmare: eadē in multoz cordib; fir-
 mēt z radicēt validi⁹. Utilitates ei plū
 me fidelib; ex prefatis malis p̄t eue-
 nire. qz sic fides roborat; demōia ma-
 licia inspici; dei misericōdia z ptās mani-
 festant; hoies ad custodiā sui actuant;
 z ad reuerēdam Lbū passionem z ce-
 rimōnias ecclesie accenduntur.

¶ Uise⁹ aie ē delectatio luxuriosa/ po-
 tissime malefici. quō ifrigidat gnatiuā:
 pmouēt ad amorē vl' odiū. Etan ī cha-
 ritate exntes possit maleficiari. La. v.

¶ Icosis hūozib; z tēpestatē
 ab incesso z a labore p̄pediū
 tur. qz p̄ viscosa icedētes vel
 bituminosa loca / talib; libe-

relia aialia adherēt: sicuti tēpestati b; cō-
 cutiunt in corpore: z via eis icedēdi p̄clu-
 dit. Per viscosa aut bitūinosa loca oc-
 casio carnaliū voluptatū designatur si-
 mlare in chūstiana fide viuētū. qz hīs
 allecta mēs ad bñ opādū nō valet egre-
 di: s; in eisdē poti⁹ frenis captiuat deli-
 rijs. In cui⁹ tēpū in loco vbi ceciderūt
 rex Sodome z Somorre cū suis ppli-
 eib; p̄ q̄a luxuriosi z incōtinētes desti-
 gnant; fuisse leguntur in valle siluestri
 mlti bitūinis putei: in q̄a ruētes pla-
 p̄t s; in corpis vicē voluptates varias
 Inculci em̄ mores (vt dē glo. ibi. Gen.
 xiiij.) in pfundū maloz prinaces tra-
 hūt. Qui ac remāserāt nō occisi; vt ibi-
 dē sequit; ad mōrana. t. ad virtutū cul-
 mina fugerūt. hinc Bernard⁹ homil.
 ix. sup̄ Laticā dicit. Uise⁹ quidē prauū
 desiderij z delectationis terrene aiām
 volare nō patit;: z citi⁹ retrahit mētē
 si forte aliqñ subleuat p̄ tēpestatē. etiā
 voluptuosi a bonis exercēdis p̄pediri

dicunt; qz carnaliū voluptatum secta-
 tores hūano delinuti fauore/ velut effe-
 minate ad ardua virtutū opa efficiuntur.
 De q̄o Job. 36. dicit. Moriet i te m-
 pestate aia coz; z vita coz inf' effemina-
 tos. vel vt alia translatio h;: z vita coz
 vulnerabit ab angelis. Ubi h. Sic. lib.
 16. moral. dicit. Simulatores q̄ vite sine
 custodiā negligūt in tēpestate mori re-
 ferunt. Vnc q̄ppe eos turbo subito in
 terne pcussiois eijcit; q̄s arrogātia ex-
 terni fauoris extollit; z vita coz inf' ef-
 femiatur. Si em̄ verisim' viuerēt: laus
 trāstoria nulla eos corruptōe vitiaz;
 Uñ electis p̄pheta suadet dicēs. Uiri-
 lit' agite: z p̄fortē cor vestrū. alio sub-
 dit. q̄si sexū cordis minuere curauerit.
 Luxuriosa q̄ppe mens corrupit/ si re-
 trāstorijs delectat. Igit' simulatoz vi-
 ta inf' effemiatos morit; qz luxuria coz
 rupta reppit. Trāslatione q̄o vulnerat
 ab angelis. vtrūq; tñ z si f̄mōe discre-
 pat; tñ rōne concordat. qz effeminatorz
 vitā angeli vulnerat/ dū nuncij v̄ritatis
 eā faculis scē p̄dicatiōis spugnat.
 ¶ Piger. Mltos audiūm⁹ n̄ris tpi-
 bus p̄ maleficos ad amorē alienaz fes-
 minaz: ad eo succēdi/ z feminaz ad vi-
 ros nō suos: vt nulla cōfusiōe plagis/
 verbis/ aut facris ad desistēdū cogi va-
 lerēt. Ediuerso inf' sexū vtrūq; infimo
 nij sacō cōiūctū/ nōnūq; expti sumus
 odia talia suscitare p̄ maleficia: z silē i
 frigidationes gnatiue potentē: vt nec
 redditiōē/ nec exactionem debiti nisi
 monialis locū p̄. ple valerēt h̄c. Lum
 igit' amor z odium in aia existāt: aiām
 f̄m oēs tuc p̄fessiois cōpotes demō in-
 trare nequit. Quid h̄c sit veritatis vl'
 falsitatis scire expedir. qz amore mulie-
 bri velut visco irretit' animus: z odio
 radicato quasi tempestate rigidissima
 ad prōximū fauorem frigeferit homo. z
 ita ad laborem meritorij progredi rō

non valet. ¶ Theologus. Quāvis fin
concordē nostrorū doctrinā demon in
intellectū vel volūtatē hominis ope
rari incedere neq̄at: tamen fin eosdez
in corpus ⁊ in potētias alligatas cor:
p̄ deo p̄mittēte agere valet: siue sint sē:
sus infiores / siue exiores. Un̄ Job ⁊
demōs de^o ait. Ecce i manu tua .i. i. p̄tā
te ē Job q̄ ad corp^o viez: verūm aiā
illi^o fua. Tāgis itaq; i tua q̄stioe tres
difficultates. viez quō philiaptō ⁊ odi
um in voluntate ⁊ maleficiū in poten
tia gñatiua causent. De philocaptione
igit̄ seu amore inordinato vn̄tis serus
ad alterū scire d̄beet: q̄ tripli^o de cā ori
ri p̄t. Aliq̄ ex sola incautela oculoꝝ.
Aliq̄ ex tēratioe demonū tm̄. Aliq̄
q̄ ex maleficio necromāticorū s̄l^o ⁊ de
monū. De p̄mo d̄r Ja. j. Unusq; q; tē
rat a cupiscētia sua abstrac^o ⁊ illece^o
d̄ide cupia cū p̄cepit parit p̄tū: pec
cātū s̄o cū p̄sumptū fuerit gñat mor:
tē. Sic S̄rche cū vidit s̄ Dynā exēntē
ad vidēdū m̄lieres regidōs adamant
cā: ⁊ rapuit ⁊ dormiuit cū illa: ⁊ p̄ glu
riata ē aia e^o cū ea Bēn. 34. ⁊ s̄z glo. in
firme aīe sic accidit q̄n̄ postpositū p̄pri
is aliena negotia curat seduci p̄suetu:
dicit: sit vna vnitate cōfessus cū illicet.

B De .ij. q̄ oriat̄ ex tēratioe demonū p̄n
cipalit̄: sic Amō sorore suam Thamar
speciosissimā adamant: ⁊ deperat i ea
valdē ita vt p̄ amorē e^o egrotaret .ij.
Re. 13. Nō ē i toto / v̄l v̄t tā corrupt^o
ēē videret vt i tātū facin^o sup̄ phliz /
Guif tēratōs a diabolo s̄ nō fuisset. v̄n
glosa ibidem. Hoc monet nos: vt sem
p̄ caute agamus ne vitia in nobis do
minent: ⁊ p̄nceps p̄tū qui falsam pa
cē p̄clitātib; sp̄det / nos iparatoa iue
nīs de improviso trucidet. De h̄ s̄do
gñe amorū refert^o ē liber sanctorū p̄m:
q̄ refert oēm tērationem carnalis amo
ris sibi in cremis subtraxisse quosdaz:

q̄ tamen vltra q̄s credi p̄t amore mu
lierū tētabantur aliquotiens. v̄n ⁊ .ij.
Lor. xij. Ap̄lus dicit. Datus est mibi
stimulus carnis mee angelus sathane
q̄ me colaphiset. vbi glo. sic dicit. tēran
do p̄ libidinez. Dat^o est mibi stimulus
(vt q̄dā aiūt) tēratio aut̄ cui nō consen
tit nō est p̄tū / s̄ materia exerce de vir
tutis. Hoc intellige dictū de tēratioe
que est ab hoste / non a carne: que p̄tū
est veniale si ei nō consentiatur. hec ibi.
Et de h̄ amore habes exemplū supra
libro .j. cap̄lo. iij. De tertio q̄ amor be
rcos p̄ueniat ex maleficijs demonū ⁊
idolatrarū / ostendit hoc Ezech. xxiij.
sub metaphora mulieris de Israele: q̄
populus iam sequebat̄ idola ⁊ malefi
cia assyriorū. Insaniuit inquit in ama
tores suos in assyrios p̄pinquātes eis
velit^o hiacyntho. p̄ncipes ⁊ magistra
tus iuvenes cupidis vniuersos / equi
tes ascēsores equorū: q̄s oēs cōstat ma
leficos habuisse v̄l idolatras. Per quē
modū at̄ de mōi potētia imaginatiua
in fantasia ⁊ in gñatiua possit agere:
oñdit Petr^o de palu. in. iij. di. 34. q̄n̄q;
modis. Haby em̄ ex hoc q̄ est spiritus
potēstatē sup̄ creaturā corpālē ad mo
rū localem p̄hibēdū vel faciēdū. v̄n p̄
corpora impedire ne sibi appropinquēt
vel directe / vel indirecte interponēdo
se i corpe assumpto. sic accidit i sp̄sō q̄
despōsauerat idolā ⁊ nihilomin^o p̄re
rat cū q̄dā iuencula: nec p̄ h̄ potat
cā cognoscere. Sēdo mō boiem inflā
mare ad actū illū v̄l frigerare ab actu
illo / adhibēdo occulte virtutes rez q̄s
optime nouit ad hoc validas. Tertio
turbādo est imationē ⁊ imaginationē:
qua reddit m̄lierem exosam. q̄z p̄t in
imaginationē imp̄mere. Quarto rep̄
mēdo directe vigore mēbi fructificari
onī accōmodi: sic ⁊ morū localem cuius
cūq; organi. Quirō. p̄hibēdo m̄llicōz

spūm ad mēbra in q̄b̄ est fr̄us mori
ua: q̄si intercludēdo vias semis ne ad
vafa gn̄atōis dēscēdat. v̄l ne ab eis re
cedat. v̄l ne excitef. v̄l emittat. v̄l mul
tis alijs modis. Eū ac faciūt m̄lieres
fortilegia cū fabis ⁊ galloꝝ testicul' nō
est credēdū q̄ fr̄ure illaz. vir impotēs
reddat: s̄z occulta fr̄ute demonū illu
dēte fortilarias p̄ ista corporalia. pl' aut
pmittit deus sup hūc actū p̄ quē pmū
pctm̄ diffundit / q̄z sup alios acc' hu
manos. sic ⁊ sup sp̄entes: q̄ maḡ incā
tatiōibz dēferuūt q̄z alia aialia. Exm̄
ac de inflāmando ad actū illū habet i
legēda b̄ri Basilij de virgine q̄ suū pa
rentū ꝑcupiuit. ⁊ de frigerādo: vt d̄ il
lo q̄ idollū despōsavit ⁊ spōsaz cognos
cere nō potuit. Idē etiā de muliere ē:
qz p̄t imaginatiōez ei' sic demētare /
vt exosū beat virū q̄ p̄ toto mūdo nō
pmittat se cognosci. Itē p̄ motū loca
lē corpe infposito / v̄l vase obstructo p̄t
demon p̄ maleficiū ipeditre mulierē: s̄z
virū in plibz modis. id vir sept' q̄z mu
lier maleficiat. Et maḡ pmittit deus
in pctōzes dēferre demones q̄z in ius
tos. vñ angel' dixit Tobie. In illos q̄
libidini vacāt accipit demonū pr̄atē.
licz aliqñ in iustos sic in Job. p̄ qd
debet facere p̄fessionē ⁊ h̄mōi: ne ferro
manēte i vulnere frustra sit malagma
apponere. Dec de Pe. ¶ Piger. Ni
hi adhuc occurrit de visco carnal' amo
ris dubiū: v̄z i charitate ex̄ntes amo
re t̄li maleficiari valeāt. ¶ The. Rñsū
h' accipe ex Cassiani s̄bis q̄b̄ collat.
ij. abba. sere. in hec s̄ba ꝑcludit. Diffi
nit in q̄t b̄ri Antonij nullaten' d̄mo
nē posse mentē cuiusq̄z v̄l corp' iuade
re: nec h̄e facultatē i cuius libz aiaz pe
nit' irruēdi: nisi eā p̄mo dēstituerit oī
bus cogitatiōibz sc̄ris ac sp̄ialī ꝑrepla
tiōe vacuā nudāqz reddiderit. Nō tñ
ista ita itelligē: vt demōes amore p̄fa

to i charitate ex̄ntes nō impugnēt / ⁊ si
milibz: s̄z tales expugnare nō valent / si
armis virtutū ⁊ naturalū donoz res
sistere volūt. Talia (in q̄t phia. j. de ꝑso
lat. ad Boetij) tibi cōruleram' arma
q̄ nisi p̄oz abiecesses iuncta te firmitate
tuerent. Un' Cassian' ibidez refert de
duobz paganis ⁊ malefici' : q̄ ꝑ tres s̄
dus differētes in malicia / successiue p̄
sua maleficia demōes miserūt ad cel
lā b̄ri Antonij: vt eū tētatōibz exide fu
garēt. odio viri sc̄ti infecti: eo q̄ multi
tudo pplī ad eū q̄ridie venit. q̄ d̄mōes
b̄ri Antonij (vt postmodū ad fidē ꝑ
uersi fatebant phi) amarissimi s̄ cogi
tationū stimul' pulsauerūt. q̄s tñ repu
lit cruc' signo pectori ⁊ fr̄ōi imp̄sio ⁊
oꝝonū incubatōibz insistenti. Exm̄ tñ
saz terribile nouit' factū Vincenn' in E
speculo refert histoꝝ. ex gest' b̄ri Basili
lij magnic' tpe oiues qdā vnicā filiaz
habuit quā ꝑsecrare d̄no disponebat.
quā seruo diuit' habere nō valēs i cō
iugio / maleficiū adij: demonē inuoca
uit: eidē chartā abnegatiōis fidei tra
didit. ⁊ fornicatiōis demonē m̄nti ob
tinuit ad filiā: quā accēdit adeo / vt in
terrā volutata / clamaret se p̄ seruu
toꝝq̄ri: ⁊ ꝑ liberatiōe sui seruo ꝑ patrē
in m̄fimonij tradī. Qd etiā tō factuz
est ꝑ patrē mestissimo corde. Tādē tñ
iuuenis suus liberat' est ꝑ b̄ri Basili
lij. Et in. j. dial. refert b. Greg. d̄ qdā
maleficoꝝ ꝑncip: q̄ a Roma icinera
tis socijs i monachi bitu fugit Basili
us noic: q̄ etiāz tūc se a sero Equitio ꝑ
monacho recipi ꝑcurauit. ⁊ in mona
sterio monialiū stati abūte Equitio mo
nialē pulchritudē in tanto maleficiatū
vt febricitaret: angriaret: magnisqz voci
bus ⁊ stridoribz clamaret. Mō mori
tura sū: nisi Basili' monach' veniat /
⁊ t̄pe mibi ꝑ sue cura tōtis studiū salu
tē reddat. Qd cū sc̄to Equitio nūciatē

Capitulum sextum LXXVIII

virginē s̄bo sanauit absēs: z maleficiū
F expelli de loco iussit. ¶ **Ps.** Luz p̄as
 demonis ipediā alicū dno nu tu; q̄ro
 q̄t modis h̄ fit. ¶ **Theol.** Quinq; mo-
 dos exp̄mit Hugo sup. ij. di. vij. Dno
 p̄minū sue p̄ati a deo ipositi. sic Job
 p̄mo z sedo iāḡst. Sedo p̄ miraculū i-
 possibilitatē ex̄si factū. vt i asina Ba-
 laā Num. 22. Tertio p̄ ipedimētū ex̄si
 adhibitu; vt in duob; discipul̄ aozilia
 p̄cussis. Luce vltio. Quarto p̄ dei iudi-
 ciū deint; dispositōis p̄ obstaculū boni
 angeli. vt de Aschinodeo inficiēte sp̄o
 sos Sare vxor; . Tobie eiusdē. 11. Qui
 to p̄ cautelā suūp̄. qz n̄ vult alicū qd
 p̄ vt pei fiat. vt. j. Loī. v. de corintho
 quē vxauit excōicauit. Aliquē etiā non
 vult p̄ p̄ti abominatiōez z pudorē.
 vt angeli mali. p̄ nobilitatē sui i q̄ cre-
 ati s̄ abominant̄ tētare d̄ vilib; p̄ctis/
 z de sodomia v̄letia de fornicatēe sim-
 plici; neq; ad boiem quē fornicat; est ac-
 cedūt maxime p̄ma die vel secūda. p̄
 p̄ti recētā. vñ. Ez. cch. xvj. Malefica
 si fornicationē ad irritādū me. zc. ibi.
 Dabo te i aīas odiētuz te. i. demonū q̄
 erubescūt i vita tua. Hec Hugo. 2. sen.
 ¶ **Uini nocumēta oñdunt.** Quō sine
 diari p̄n̄t infrigidari amore vel odio ca-
 pti/ z h̄mōi maleficiari. Quō bon; an-
 gel; magis ē b̄fic; bonis/ q̄ mal; ma-
 lefici; p̄ctōrib; . Et d̄ ml̄t; p̄ angelos ca-
 stificat; seu cunuchatis. Cap. vj.

S **q** **U**e sibi a vino vel a vippa nō
 cauēt/ subito i ebrietate z ḡ-
 uif; q̄ si amētes nutabū de ice-
 dūt. ita vidī p̄ xp̄sentia. dul-
 cia em̄ sequunt̄ auidē: q̄ si cōsp̄sa fue-
 rint pane vino itincto/ ex his cib; iebri-
 ant;. Per tales formicas fatuas iebria-
 tas vino h̄ p̄n̄t itelligi/ q̄ voluptatib;
 debriati h̄ seclī v̄lut amētes z rōne ca-
 rētes carnalia p̄sequunt̄ p̄ infantias fal-
 las. Quos i p̄foua dei Esa. 10. sic alloq̄

tur. Audi hec paup̄cula z ebria/ z nō a
 vino; bec d̄t d̄nator d̄ns tu; z de; tu;. **H**
 Ecce tuli de manu tua calicē saporis:
 fūdū calicē i dignatiōis mee nō ad iūctā
 vt b̄bas silū vltra. Per vinū aut luxu-
 riā debere itelligi docet Pro. xx. Salo-
 mon cum d̄t. Lururiōsa res vinū: z tu
 ml̄tuosa ebrietas. q̄cūq; his delectat̄ n̄
 erit sapiēs. Et. xxj. abid. Qui diligit es-
 pulas i egestate erit; q̄ amat vinū z pin-
 guia nō ditabit;. Et i. Ps. 106. de his q̄
 iebriati s̄ nō a vino itez; d̄i. Bia eoz;
 mal̄ tabescebat. Turbati s̄ z mori s̄ sic
 ebri;: z oīs sapia eoz; deuorata est. p̄
 q̄ ad Eph. v. d̄t Ap̄ls. Nolite iebriari
 vino i q̄ ē luxuria: s; impleamini sp̄sctō/
 loq̄ntes vob̄metip̄s i psalmis z hym-
 nis z cānt; sp̄ualib;: cātātes z psallen-
 tes in cordib; v̄ris d̄no gr̄as agentes.

¶ **Ps.** Ex superiorib; sar; tā video: non
 minozē v̄letia v̄ ebrietatē pati p̄bilo-
 capriū/ q̄ eū q̄ vino mader; p̄piciat;. **H**
 Idcirco nūc edoceri cupio in trib; . q̄ reme-
 dia adhiberi debeat talib; vt sanent̄ ne-
 dū ipi/ s; q̄l̄r; cūq; i potētia gn̄aria ma-
 leficiari. Decide quō h̄ sanari valeāt q̄ si
 ne maleficio philocapiunt;. Postremo
 vrū ne bonus sp̄s tū castitati p̄ferre
 possit i b̄nficio/ sic malign; sp̄s p̄ suos
 p̄sueuit i maleficio. ¶ **Theo.** Pro solu-
 tiōe p̄mi noscere debet; q̄ q̄nq; s̄ reme-
 dia q̄ p̄ talib; licite applicari valēt. v̄icz
 ad sc̄oz; aliquoz; limina p̄grinatio. s̄
 ḡni crucis z oēonis deuore ml̄tiplica-
 tio. p̄ctōz; suoz; vera confessio vel cōrti-
 tio. per verba sobria licita exoratio.
 z cauta malefici ablatio. De p̄mo ha-
 buisti exēplū supra lib. j. cap. 4. Et idē
 est de ieiunijs/ abstinentijs/ z alijs reue-
 rētib; obsequijs seris certis oblat;. **H**
 De secūdo p̄cedēt̄ capitulo audisti: q̄
 mō talib; se brūs Antonius a tentato-
 rē defendit. De tertio ibidē. Pa. de pa.
 p̄sllū qd̄ an̄ cū sc̄is Tho. z ali; doct; o

Capitulum sextum LXXIX

cre diabole. Tū etiā: q; brūs Greg. su
p̄ Ezech. dr. Sacerdos dñi p̄ exorcismi
grām man⁹ credētib; iponit ⁊ habita:
re malignos spūs in corp. mēte. P̄ dicit:
qd̄ aliū facit/ nisi q; demōia eijcit. Nec
est incōueniens: q; etiā qñ tā baptisato
exorcismus p̄us neglect⁹ adhibet/ di:
cere q; tūc aliqd̄ efficiat cobibēdo ab i:
pugnatiōe diaboli: cū etiā post baptis
mū p̄ aquā bñdictā aliq; p̄tās demōis
reprimat. imo si exorcisat puer ⁊ an̄ ba
ptismū morit: sibi in vita sua tātū valu
it vt in eo potestas demōis debilita:
ta fuerit ⁊ sit. Et iō exorcismi nō tūc si:
gnificat/ s; etiā efficiūt aliqd̄ nō tūc in
corpe/ s; etiā in aia. q; i vtroq; est infe
ctio fomitis. Effectus aut̄ iste est debi
litas p̄tās demōis: ne tūc possit in
hoie sicut an̄ baptismū: ⁊ ne alia bona i
ip̄o impediat. Nec oīa Tbo. Ad secū:
dū dubiū de amore hercos seu pbilo:
captiōe/ vel bisitib; vt Auicēna loquit̄
que est egritudo quā aliq; incurrit p̄
pter amorē. Tradit em̄ Auicēna seprē
remedia inē cēsa. li. iij. Cū ē agnosce
re p̄sonā in q; q; capr⁹ est. qd̄ exp̄t ali:
q; ex fastiōe istimū: vt ex variatiōe pul
sūs ad noiātōz amari. q; sic radix egro
tāt̄ hētur: vt etiā brūs Amb. ponit in
passione serē Agnetis de filio iudicis.
Aliud est copula p̄ infimōniū si lex su
stinet. q; ita qui dōm sanant cū obedīt
nature. Tertiu est applicatio medicina
liū. de q; ibidē tractat ⁊ docet. Quartū
est vt amorē suū de dilecto p̄ licita re
media ad aliū diligēdū p̄uertat: qd̄ p̄
ori p̄eligere debet ⁊ ita fugere p̄ntiam
amari. q; sic distrahīt aius. Quintū:
si ille rōnabilis est corrigat: boref: tri
bulet: ⁊ amoris opua ostendat esse mi
seria. Sextū est: vt potissimū verule ad
ip̄m diriganē. que q̄ntuz cū veritate ⁊
deo possunt vitup̄ent corpus ⁊ dispo
sitionem dilecti ⁊ mores/ cum transsi

guratiōe faciez turpi seu deformi. Tū
qd̄ ex h̄ pl⁹ inflāmant. q; in relatione
de amato delectant: s; aliq; sanent. Se
primuz est: vt occupet in reb; arduis/
distractiuis officijs/ ⁊ h̄mōi. sicut de si
milib; dicēdū est. p̄secutio aut̄ horz ad
medicū p̄tinet: sed t̄bcologica p̄cedentī
dubio dicta p̄ alijs applicari debet. Ad
tertū dubiū: An ne bon⁹ angel⁹ aliqñ
iustos viros bñficiet: sicut p̄tat malū
angelū maleficiare iniustos. Respon
sum habes ex p̄m sc̄toz ep̄m̄s q; sc̄i:
mo multiplic⁹ in infinitū. Quicqd̄ tūc
boni a fonte oriū bonitatis deo i nō
stra spalia ⁊ corporalia bona emanat/
totū s̄m brūm Dionysū p̄ ministerium
angeloz h̄emus. ⁊ vt sc̄tū doctor in q;
dā loco sup. iij. sniaz tradit: cū de⁹ gra
tiā mēti n̄re notabilem vult infundere
ad quā s; se nulla creature potestas ex
tēdit: tū ad hanc dispositiue angel⁹ bo
nū coepat. sicut etiā licz ad p̄bi dei cō
ceptionē in virgine brūssima/ p̄ quā de
us hō factus est/ sola dina virtus effi
cient affuerit: tū agelico ministerio mēs
virgis p̄ salutarōne/ p̄ p̄fortationē/ ⁊ p̄
informationē multū excitata v̄l ad bo
nū p̄disposita fuit. Est p̄terea cōior ⁊
magis consona tā sacre pagine q; pbic
naturali ista opinio: q; tradit oīa corpa
celestia regi ⁊ moueri s̄tute angelica:
q; obrē a L̄bio/ ⁊ ab ecclia virtutes ce
loz vocant. B̄ celestib; aut̄ influētis
simplr oīa h̄ mūdi corporalia regunt. re
ste P̄bo p̄mo methedoroz. Est iluz do
ctrina sc̄ti doctoris: q; in hoie tria s̄t in
q; spūs separi agere valēt: s; different.
volūtas. intellect⁹. ⁊ potētē alie ip̄ius
aic affixe mētib; organiciis corporaliū.
In p̄mū sol⁹ deus/ in secūdū tūmō de
us ⁊ bon⁹ angel⁹ vt illūinet/ ⁊ in t̄tū
deo p̄mittēt mal⁹ spūs agere p̄t ⁊ i:
p̄mere. sed in p̄tate volūtatū hūane ē
imissiones factas per angelos malos

¶

¶

¶

Capitulum septimū lxxx

virtutē nō p̄crit merito: tibi ex pre dei
cōferet ex dono. Sicut igitur ci turā scētis
vir. sicut cū cūre: et exclamādo cuius
lauit. Deicepsq̄ tāro munere castitatē
se donatū sentit: vt ab eodē tpe oēm hor
rer. et luxū: vt sine necitate femis collo
q̄ possit. s; p̄cā castitate pollet vt ei^o tra
¶ Comestio detractōis (dit legēda.
q̄ str. Malefici quō ledunt iudices ali
q̄: quō vidēt absentia: et quō dicit ali
quādo p̄dicōia. Capitulum vñ.

S **D**umice comeste ab hominib;
cis nocēt. nō bestijs oib;/ s;
q̄busdā p̄ficiūt: vt vñs qui
eas auide q̄runt. Formicaz
noie iusti designant: vt. s. dudū habui
mus. Comedere at vite aliene d̄trabe
re ē aut i fama/ aut i sana doctria. de q̄
comestioe cautū reddit filius q̄ Pro. 23.
d̄r. Noli eē i iuuujs potatorū: nec in co
mestatioib; eoz q̄ carnes a d̄ vscēduz
p̄ferūt. qz vacātes potib; et dātes sym
bolū (glosa/ id ē detractōnū) p̄sumēt.
vbi glo. itez d̄r. Carnes ad vscēdū cō
ferre/ ē i cōi locutiōe d̄rogatōis viciss;
vicia. primoz dicit. d̄ qz pena subdit:
qz talib; vacātes p̄sumunt. Quo p̄ s; b;
bonis dīnā p̄tinētes sapiētā opā dare
p̄gruūt: q̄b; aīa satiari licite potit. de q̄
Pro. 24. Salomō subdit. Comede fili
mel. glo. doctria sapiētie. qz bonū ē/ et
sautū dulcissimum gutturi. Sic et do
ctria sapiētie aīe tue: quā cū iueneris
bebīs i nouissimis sp̄e: et spes tua n̄ p̄
bit. Mellis em̄ et fauo d̄r glo. p̄par do
ctria sapiētie. qz sic illa ceteris cib;/ ita
hec doctria p̄ualet alijs. Iterūq; de
uozatorib; hūanaz carniū p̄ detractio
nis viciū et p̄ sup̄stitiōis maleficiū d̄r i
P̄s. Filij hoim dentes eoz arma et sa
gitte: et ligue eoz gladius acutus. Et
Pro. 3. Inf̄ q̄tuoz gnationes pueras
hec vltia ē de q̄ d̄r. S̄natio q̄ p̄ dentib;
gladios h; et p̄mādit molarib; suis vt
comedat i opē de fra et paupes ex boi;

bis. vbi glo. S̄natio q̄ p̄ dentib; gladi
os h; hec est / q̄ suā p̄fidia alijs imitte
re conat. et sic corpa gladijs/ ita auditi
tū aīas veneno allocutiōis occidit. vñ
d̄r: vt comedat. i. ad h̄ vt duozet iopes
i. inocētes: et paupes. i. hūiles. Denora
tio tū formicaz nō hoib;/ s; bestijs vt
vñ p̄dest. qz maleficiōz officii et d̄tra
ctiōis viciū n̄ iustos / s; p̄fidios delcāt.
In e^o figura Daniel. 7. secūda bestia q̄
d̄ mari ascēdit s̄lis vñs erat: q̄ i preste
rit: et ordica dētiū erat i ore ei^o et i dēti
bus ei^o: et dicebāt. Surge comede car
nes plūmas. p̄ q̄ triplex no. umētū ma
lefiōz inuit. vñz bonoz sp̄aliū / hūia
noz corpm / et aīaz rōnaliū: q̄ ledi solēt
p̄ talia maleficiōz exercitia. vñ Pro.
17. Sēp iurgia q̄rit mal^o: āgel^o at cru
del mittet p̄ eū. Expedit mag^o vñs oc
currere rapit fētib; q̄ fatuo p̄fidēti s̄
bi i stulticia sua. vbi glo. Angel^o crudel
imūd^o sp̄s ē q̄ a d̄no p̄ p̄ccōres mittit
vt i p̄nci affligat. vt Egyptios. vñ imi
stet i eos trā indignatōis sue p̄ angelos
malos. Et subdit. p̄ i vñs host^o antiq̄
malicia itelligit: cut fet^o rapim^o / cū eos
q̄ filij sui erāt carbecisādo et bap̄tisādo
di filijs adiūgim^o. et h̄ ser e facili^o fit q̄
hereticū ad fidē fētā reuocare vt catho
licū p̄ue agētes ad bonū op^o reducere.
¶ P̄sig. Per bestias vt dicit formicas
deuozātes fide reprobi et malefici itel
ligi valēt: dic exm̄ quō id opere p̄ficiūt
hūana ledēdo corpa d̄ sanitate i ifirmi
tate. ¶ Theol. Audi q̄ d̄ bestie tales
Petro iudici d̄ q̄. s. r. t. u. l. nephas fece
rit. dū ei se i eo vidicare studebāt: s; qz
fidē bonā gerebat / et se diligēt^o cruc^o si
gno mūit solebat: seq̄ auisat^o aliq̄tēs
ab occasiōe eoz abstiebat p̄ q̄ maleficia
pcurari solēt: idcirco ille^o p̄p̄ astutiā
talū euadebat. vno excepto tpe i q̄ ex d̄
licto p̄po meruit nō i toto custodiri a
d̄no: put mibi reuult. Eōs uenerūt em̄
in s̄itorio Bernēsi in castro Blanc

Kenburg hie residentia tpe q terra ea
 dem gubernabat. postqz aut officio re
 signavit / z in ciuitate Bernesez rein
 trauit: ubiqz domiciliu tenebat: die q
 dam rediēs ad castru pdictu / vbi co
 gnatus suus suu in officiu substituit
 fuerat: in eodē castro Petrus qdā ex
 pedire negotia apud sibi notos vole
 bat. Tūc vna malefica z qrtuor pfor
 tes eiusdē malicie viri puenērūt de se
 ro in loco vno: machinamēta sue arte
 voluētes p viribz: vt Petru grauitet
 veneficis lederēt: vel occiderēt. quez
 hec latebāt fraudis pmetā. Adueniēs
 te igit nocte Petrus se bndicēdo cru
 cis signo cubaru iuitis: nocte surgere
 oino pposuit ad scribēdū necio qdā
 eplā: vt mane scedere a loco valeret.
 Eugilās igit intēpesta nocte / sibi vi
 debat ex inopinato q dies adessz: lu
 ce deceptus ficticia. de q in se irat: qz
 vt putabat nocē negligerat: nō se mu
 niēdo vt debuit more solito / vestimē
 tis induit: p qd^o altos sūs locū vbi
 pugillare habuit descendit: z locū clau
 sulz repit. De q maiori ira exardescēs
 cū murmure p qdus qz descendērat
 sūs lectū iterato scādebat: emittēdo
 vnicō ex indignatiōe maledictiōem p
 verbuz satū breue ac si diceret. in noie
 diaboli. Et ecce statim tenebuz dēss
 simis Petrus plectus est in pcepz p
 qdū pdictorū passus adeo qnit / vt
 famulus q de subter scalā in qmodo
 dormiebat excitaret: exiret: z qd adel
 set pspicere velle. repit aut Petru ac
 censo lucē solū in terra puarū / vsu rō
 nis carentē / z collisū / p oia mēbra sā
 guinē plimū e corpe emittētē. Excita
 tur familia: z nemo erat q lapsus eaz
 apire posset. Tandē tū diuina arridē
 te grā xū rōnis recuperat: s; sanitatē
 corpis vir in tribz septimanis rehabu
 it. Et qz maleficos hēret suspectos

qz p viribz de terra radere cupiebat: tū reos ignorabat hui^o sceleris sibi il
 lati. Vex qz nihil opertū qd nō reues
 let: euentū qdam factū est postmodū:
 vt qdaz latēs maleficus veniēs d ter
 Bernesū vbi domiciliū habuit / in ci
 uitate Friburgēsi Lausanē^o dioē. die
 qdā in tabna cū bibulis sederet: z ad
 cōsocios diceret. Ecce ait: video q ta
 lis (quē noiauit) in aqua vbi circa ba
 bitationē meā hamū i aquā p captus
 ra pisciū posui / mihi eū furto leuat z
 surripit. distabat aut ab inuicē loca p
 sex magna teuthonica miliaria p que
 ope dimōis furtū inuebat. Hoc ver
 bū pōderauere fideles. reū accusantē
 rūr: z postmodū iudicialit carceri mā
 cipatus est. vbi biduo durit qstiona
 rus / nihil penitus fateri voluit de p
 pijs facinoribz. Tercia aut die q fuit
 sabbatū / i q cōit ob reuerētā bñssī me
 vir zinis eadē colit officiose / totē ite
 rū: virū suū euomit. Nā pfati su i
 bi z furtū v ritarē se dixit fuisse exper
 tū: z q. sū. viri malefici Petrus / pite
 malefica (quā noiauit) p manū eius
 dē vetulē isti pcepz picissent fatebat.
 z eam h^o iracūdie in vetulā venisse asse
 rebat. qz sez sibi iusticia aliqū ad libitū
 iudex existēdo nō ministrassz. addidit
 qz: se alijs duobz diebz demonū machi
 namētis detētū / nō potuisse in tormē
 tis respondere. s; qz (vt ait) festū brē vir
 ginitis q ad officiu celebrabat: dixit se tā
 libez ad dicēdū veritatē. z ita tandē iu
 xta pite municipalia igni traditus est.
 Notandū tū: q tales p seudoprophete
 aliqū oino pdictoria dicere solēt: p pa
 trē mēdaciū decepti. vt idē Petrus ex
 ptū se esse reculit. Nā qdā malefica per
 cū capta est / z inturrita. habuit autem
 maritū talis maleficiū nō magistrū: q
 curiositate ductus / ad qn. tā illaz par
 tiū vetulā pperauit: q cūcti referēbāt

Capitulum octauū lxxxī

q̄ futura p̄nosceret. Ad hāc cū venissz: suplex petiuit vt sibi diceret: an ne spē hīc deberet: q̄ cū vita vxor: sua iudicet: euaderet sua: q̄ tā capta erat vxor. Lūi r̄ndit vetula. Noli timere: andubie liberabis: nec hac captiuitate moriet. Quo vir face^o alacrior: obuiauit iudici Petro alia die. Lūi Petrus. Ubi q̄so fuisi: Be ille. ap̄d p̄betissā ait fuisi: q̄ mibi reculit: vxorē de sua captiuitate liberā dā cē: nec morietur hac captiuitate. Deinde regress^o Petri i hospitiū: vocabata capta malefica: que Petro dixit. Utdi q̄ marit^o me^o vetula accersiuir: q̄ me liberā dā cē p̄nūciauit. scio mentis: qz p̄xia die tuo sub iudicio icinorabor. Nec cū postmodū iudex marito dixissz: iridēdo expectabāt q̄ inf malefica: h̄itate dixisset. sz fecurū p̄xia die iturrite femie icē diū p̄ publicā factū iusticiā: h̄itate malefice q̄ virū habuit palaz fecit. Nec tñ credere debes: Petri vt in p̄mo exmō bitū ē: manibz maleficorū q̄ i castro nō erāt corpali p̄ ḡi^o iactatū ad lram: sed maleficorū sacrificia vl̄ cerimonis allecti demōes p̄sentia illō p̄pitiū fecerūt Petri: z vt mētes maleficorū deciperēt i imaginatōe supsticiozorū hoīm: effecerūt vt sibi viderent p̄ntes cē. Ita etiā i. ij. exmō demōis ipressidē i imaginatiua maleficorū factū ē: vt absētia velur p̄ntia cernerent. sicuti sup̄ lib. p̄nti ca. j. audisti ex h̄bis sc̄ti doctorū: z Deleratio venerca q̄ntū (etiā ca. 5. fugiēda sit. De feminis sub virili spē se publice dicētes cē missas dicit^o. Et d̄ tribz q̄ raro mediū tenēt: viz lingua/ ecclesiastic^o / z femia. Que i bonis op̄ia / i mal̄ h̄o aliq̄n pessima sunt. Cap. 8.

B Ibus formicorū nōnūqz sūt cadauera aialūz mortuoz. Ad moralē it̄. illigētis: comedere mortua aialia / est aliq̄n frui p̄uersa luxuria, vñ illecti aliq̄n fe-

minaz peccatricū p̄p̄ famē luxuriose voluptatū mortua aialia comederūt: cūsdē i nō modicā displicētā dei fruētes. vt in Ps. 15. sub p̄p̄d̄to i h̄itate / z sub typo de israelitico p̄plo rāgit. Intra ari inq̄t s̄ Beelphegor: z comederunt sacrificia mortuoz. De q̄ Nheri ap̄n^o dr. 25. Fornicat^o ē p̄pls cū filiabz Moab / q̄ vocauerunt eos ad sacrificia sua. ar illi comederūt z adorauerunt deos cap: ininitatusqz ē Beelphegor Israel. z irat^o d̄ns dixit ad Moysē. Tolle cūcros p̄ncipes p̄lri: z suspēde eos i solez i paribz: vt auertat furor me^o ab Israel. Nec s̄t oia sc̄t Israel seduct^o occulta machinatiōe Balaā malefici: q̄ suo cōsilio illi^o morticie fornicatōis exorditū i Israel extitit. Sup̄ q̄ gl. Libidini q̄s fusēdo doctrinā Balaam tenet. Est q̄ exēbil^o etiā corpis fornicatio: q̄ violat tēplū dei: z tollit mēbra Libi / z fac mēbra meretricis. Sz exēbilior ē ḡnal fornicatio i q̄ oē gen^o peti parit p̄ncip: cū aia. s. cōsortio h̄bi dei ascita z m̄imōio ei^o associata / ab aduersario ei^o q̄ cā h̄bi i fide despōdit corrūpit. Est q̄ sponsus z vir aie mūde h̄bum dei. s. Libi. Despondi vos oēs (ait Bpls) vni viro virginē castaz exbibere Libi. Dū igit aia adheret sp̄sō: z p̄plectit z audit h̄bū ei^o ab ip̄o: suscipit semē h̄bi z p̄cipit z facit filios pudicitis / iusticiā / patriētiā / z oēs virtutes: vt salua sit p̄ ḡnatiōē filioz: si p̄māserit i fide z charitate. Si at se diabolo z demonibz p̄stretue rit: facit filios adulterij. s. oia petā. Et iterū glo. Origenis ibidē. Per oia peccata q̄ cōmittim^o: maxie si nō sur repressi one aliq̄ / sz studio peccam^o: illi demōs cui cure ē qd̄ admittim^o p̄secm̄ur. Et forte tor demonibz p̄secm̄ur q̄ petā cōmittim^o: z misteria doli illi^o p̄ illo suscipim^o. Assilant at̄ corpa fornicatiū merito fetidoz aialū corpibz: quia vt

Eccl. 9. di. Omnis mulier fornicaria quasi
stercus in via calcabitur. Propter quod prope
ea postquam de his que poteres scilicet ad bibendum
dum vinum in quo est luxuria locutus est Esaias.
v. paulo pro ita subiungit de eisdem. Facta
est morticina eorum quasi stercus in medio
platearum. In omnibus his non auersus furor
eius: sed adhuc manus eius / scilicet dei extensa.

B **P**iger. Sicut ne nro tempore boni viri alii
qui decepti per magas vel maleficas tuo iudicio:
Theol. Meum in sequentibus sus-
pedito iudicium: sed ea que publica vox tra-
dit et fama referat. Habemus hodie sa-
cere theologie professoris insignis fratrem Dei-
ricum Kalysere inquisitoris heretice prauis-
tatis. Hic cum anno prime preterito inquisi-
toris officio in ciuitate Colonienis in-
stiteret: ut mihi tempore retulit: percepit circa
Coloniam quendam virginem esse que in habitu
virili omni tempore incessanter arma deferebat: et
vestimenta dissoluta velut viri de nobili-
tate stipendiaris: chorcas cum viris duce-
bat: et portibus ac puluere admodum insistebat: ut
meras femine sexus quem non negabat om-
ni no excedere videretur. Et quod eodem tempore
erat beu hodie) sede Treueren. ecclesie
duo. peade contredictis / ginter molesta-
bat: glabatur vnica parte posse et velle itro-
nisare: sic virgo Joana (de qua statim di-
cet) regi Carolo franco paulo omnia fe-
cerat in suum cum regnum confirmando. imo
illa se eandem Joannam a deo suscitata esse
affirmabat. Cum igitur die quodam eum comite
juniori de Wirtemberg / que eam tuebat et
fouebat Coloniam intrasset: et ibidem mira-
m in conspectu nobilitate fecisset: que magica ar-
te videbant fieri: tamen per predictum inquisi-
toris / ut in querebant diligenter inuestigabat et
citabat publice. Nappam enim quendam dice-
bat lacerasse: et subito in oculis omnium re-
integrasse. Et vitrum quodam ad parietem a-
se iactatum et confractum in momento repa-
sit: et filia plura inania ostendisse. Sed mi-
sera parere mandata ecclesie renuit: comi-

te animum in tutelam ne capere habuit. per
que clau de Colonia educata / manum quod
inquisitoris / sed excoctationis vinculum non
euasit. Quo tamen artata / pres Blema-
nie exiit: metasque Gallie irruit: vbi
multum quodam ne ecclesiastico in dicto ve-
paret et gladio durit in infamum. De
inde sacerdos quodam / leno vocatus potius /
magna hac sibi delinuit amatoris.
cum que postremo furti recedens / Metense
ciuitate intravit. vbi velut cubina se-
cum habitans / quasi spiritu ducta fuerit cunctis
patent ondit. Fuit preterea infra. r. ano-
rum spacia nouit in Francia quodam de que pmi-
si sigo Joanna noie / tam prophetico spiritu que
miraculorum prate ut putabat clarens.
Hec enim veste virili se vtebat: nec ullis
doctores quicquam plura sibi emoliri po-
tuit ut tales deponeret vestes femine-
is cetera: presertim cum se palam virginem et
feminam esse preteraret. Sub hinc habitu
tu virili in signum futuris victorie ut sibi p-
dices et habitu a deo missa sum tuare
verum franco regem Carolum et in suo fir-
mare regno: a que eius fugare nituntur:
Anglie et dur Burgundie. p tunc enim hi
uicti mutuo cedibus et armis Francia p-
mebat gressime. Igitur cum suo domino Jo-
anna p-ntue velut miles equitabat: futura
et fausta multa predicabat: victoribus bel-
licis quibusdam intererat: et alia mira ta-
lia p-ctrabat: de quibus nedum Francia /
sed oia christianorum regna stupebant. Ad-
tantam demum presumptionem venit Jo-
anna: ut nedum adeptam Francia / sed Bohe-
mis vbi hereticorum multitudo tunc fuit /
minas intentaret per litteras. Dubita-
bat exinde seculares et ecclesiasticis regu-
lares et monastici que spiritu regeret: diabolus
lo / an diuino. Scripserunt pinde qui-
dam viri litteratissimi tractatus eius
ex parte: in quibus non modo diuersa / sed
etiam aduersa de virgine senserunt. Post-
quam autem regem Carolum in multis iuissit.

Capitulum Octauū lxxxii

z firmasset regno anis qbusdam: de
 mū nutu vt credit diuino p Anglico
 rū armata capta est z incinerata. Be-
 cerstitis aut z vocatis in magna mul-
 titudine mgfis tā diuini q̄s humani
 uris multis dieb examinata est. Et
 puta a mgfo Nycholao amici licentia
 ro in theologia audiui: q̄ ambasciator
 fuit vniuersitatē Parisien. tandē ipa
 fassa est se habere familiarē dei ange-
 lū: q̄ iudicio lfanissimoz viroz iudica-
 tus est cē malign' spūs ex mult' cōte-
 curis z pbatōibz: p quē spūm velut
 magā effectā ipaz ignibz p publicā iu-
 sticiā plumi pmiscrunt. z pur de hac
 historia rex Anglic nfo impatorū Si-
 gismūdo satis late scriptorentus histo-
 riā innotuit. Eodē tpe due femine p-
 pe Parisius surreperūt: se publice di-
 cētes missas eē a deo vt virgini Joā-
 ne essent in subsidiū. z quēadmodū a
 mgfo Nycholao viue vocē organo au-
 diuitobinde velut mage v' malefice p
 inq̄stroz Francie capte sunt: z p ples
 sacre theologie doctores examine /
 tandē repte sunt maligni spūs deleyra-
 mētis decepre. Un cū vna ex eisdē fe-
 minis se p angelū sarbane seductā cō-
 spiceret: ex mgfoz inforatione a ce-
 ptis respuit: z errozē pur debuit sta-
 tim reuocauit. Alia in prinacia pma-
 nēs ignibz psumpta est. ¶ **Pig. Di-**
rari nō sufficito: quō fragil' sex' audeat
 i tātas p̄silire p̄sumptōes. ¶ **Theo.**
 Apud simplices tui silēs mira se ista:
 sz in prudentū ocul' bec rara nō sunt.
 Sūt em̄ tria in reꝝ natura q̄ si sue p-
 ditōis limites excedunt: aut in dimi-
 nutōe / aut in excessū bonitatē v' ma-
 licie opicē sibi vēdicāt. lingua vitz: ec-
 clesiastic' z femina. q̄ si bono regunt spi-
 ritu optima / si fo malo / pessima fieri
 p̄suerūt. Lingue em̄ vni' bono mi-
 nisterio (vt de lingua pmo exmificē) si

dei xpiane plima regna subingata sūt.
 vt in seris cōtū aplis / z in sapiētibz p̄
 pdicatoribz. Prudentis etiā viti lingua
 nōnunq̄ infinitoz hoim strages p̄pe-
 dit. p̄ qd Salomō puer. x. diē. In
 labijs sapiētis inuenit̄ sapia: z virga
 in dorso ei' q̄ indiget corde. Argentū
 electū lingua iusti: cor impioꝝ p̄ nubi-
 lo. labia iusti erudiūt plimos: q̄ aut i-
 docti sūt in cordis egestate morient'.
 Luit' cā ibidē. xvj. subdit. qz hois est
 p̄parat' oim: z dñi gubernare linguā.
 de malicia lingue Ecclī. 28. 62. Lingua
 restificās adducit mortē: lingua tertia
 mlros pmouit: z dissipit illas a gente
 i gentē. ciuitates munitas diuitū de-
 struxit: z domos magnatoꝝ effodit.
 vide ibi mlta mala: z Jac. fil' q̄ mala
 lingua facit. Est at' tertia lingua eozū
 q̄ inf' duas p̄uas ptes icautē v' mali-
 ciose loquūtur aliq̄. De ecclīasticis se-
 cūdo plima exmā habem'. Sub ecclī-
 asticis at' clerici z religiosi intelligun-
 tur i veroz sexu. Quo ad malos em̄
 clericos diē btūs Hiero. i epla ad Ne-
 pot'. Negotiatoꝝ clericū ex inope di-
 uirē / ex ignobili gliosū q̄si quandā bes-
 stiam fuge. z btūs Bern. bomil. 33. su-
 per Lātica loq̄ns de cleric' diē. Si i-
 surgeret apert' heretic' amitteret fo-
 ras z arefceret. Si violentus inimi-
 cus: abscondēt se forsitan ab eo boni:
 scz pastores. nūc at' quē cūciēt: aut a q̄
 abscondēt se oēs amici: z tñ oēs inimi-
 ci / z oēs aduersarij / oēs domestici / z
 nlli pacifici: oēs primi / z oēs q̄ sua se-
 q̄rūt. Hic b. Bre. i past. diē. Nō apli-
 us i ecclīa nocz q̄s q̄ puerse agēs nomē
 v' ordinē scitōz hz. Delinq̄ntē nāqz
 hūc fdarguere null' p̄sumit: z in crim-
 culpa vehemētē extēdit. q̄n p̄uere-
 tia ordie pctō: honorat. De religiof
 et' diē b. Aug' ad Vin. don. Si plūc
 fatcor charitati vīe corā dño deo r fo-
 o q̄ (q̄ rest' ē sup

diam meā: ex q̄ deo fuisse cepti qm̄ diffi-
 cile sum exprus meliores q̄ q̄ in mona-
 sterijs p̄fecerūt. Ita z nō sum peiores
S expt̄ q̄ q̄ i monasterijs defecerūt. De
 mulier̄ s̄o malicia Eccl̄. 25. d̄. Nō ē ca-
 pur neq̄us sup caput colubri: z nō est
 ira sup irā mulier̄. Lōmorari leōi z dra-
 conī pl̄ placebit: q̄ bitare cū muliere ne-
 quā. Et inter pl̄a q̄ sequunt̄ z p̄cedūt
 ibidē d̄ nequā muliere p̄cludit. B: cuius
 ois malicia sup maliciā mulier̄. Vnc
 Lbr̄yso. sup isto Matr̄. xix. Non expe-
 dit nubere. Quid aliud ē mulier̄ q̄ amici-
 tie inimica: ineffragabil̄ pena: necarium
 malū: natural̄ rētorio: d̄si derabil̄ cala-
 mitas: domesticū piculū: d̄lectabile de-
 trimentū: mali natura: boni colore de-
 cta. Ergo si dimittere illā pctm̄ ē: tene-
 re at̄ fere tormētū ē: necē ē aut dimitte-
 res adult̄ia faciam: aut q̄ridianas pu-
 gnas tenētes hēam. Tull̄o deniq̄. ij.
 Rhetorice d̄t. Uiros ad vnūq̄d̄q̄ ma-
 leficiū single cupiditates ipellūt: mlie-
 res ad oia maleficia cupiditas vna du-
 cit. mliebr̄iū em̄ victor̄ oim fundamē-
 tū ē a natura. Et Seneca i suis puer.
 Aut amat/ aut odit mulier. nihil tertiu
 dedit. flere feminā ē mēdaciū. Duo
 ḡna lachrymar̄ habent̄ i ocul̄ femina:
 r̄ū. veri dolor̄ vnū: insidiar̄ aliud. Multi-
B er cū sola cogitat mala cogitat. De bo-
 nis at̄ mulierib̄ rāta laus ē: vt etiā b̄tifi-
 casse viros legant̄ z saluasse / atq̄ gen-
 tes terras / z vires. vt de Delbora Ju-
 dith p̄z: z Hester. Vnc Ap̄ls. ij. Coz.
 vij. Si q̄ mulier bz virū ifidelē: z h̄ p̄sen-
 tit bitare cū illa: nō dimittat virū. Sā-
 crificat̄ ē em̄ vir ifidel̄ p̄ mulierē fidelē.
 Jo Eccl̄. xxvj. d̄. Mulieris bone b̄ris
 vir. numerus em̄ annoꝝ duplex. m̄tra
 ibi narrat laudabilissimā. p̄ totū em̄ ca-
 pitū. d̄ excellētia bonar̄. s̄lt̄ Salomō /
 imo sp̄ūsc̄tis p̄verb. vltio p̄ totū cap̄.
 d̄: muliere forti. Prefata sat̄ in noui te

stamēti femis claruerūt p̄mo i vir̄ ḡbo
 z alijs femis sc̄tis / q̄ ad ch̄ianā gentē
 pfidos trax̄. rūt. vt Magdalena: La-
 tharina: Margaretha: Martha: z si-
 miles eis. Sic etiā totū Hungarie re-
 gnū olim idolatrie deditū / p̄ Billā so-
 forē ch̄ianā impatoris fidei catholice
 adiūtū est p̄ regē Hungarie: cui p̄fata
 Billā i m̄fimoniu ē traditū: p̄ quā etiā
 p̄uersus ē rex / z i baptismo Schirus
 noiat̄: postea q̄ miracul̄ clar̄ canoniz-
 sat̄. vt Vincēt̄ ponit i h̄storia. spe. li.
 xxvj. ca. ix. Sic p̄terea p̄ Lochildē ch̄i-
 anā virginē natā de Burgūdoꝝ stipi-
 te / rex Frācoꝝ Cladoꝝ passim p̄sua-
 sus / tadē idolatrias reliq̄: z cū regno
 ad Lb̄i fidē dēuenit. vt Vincēt̄ nar-
 rat libro. xxij. cap. iij. v. z. vj.

Tres modi sunt corrigēdi vitia. Et
 q̄ incubi sint z succubi demōes: pur p̄
 bat̄ p̄ exm̄a z p̄ auctes. Cap. ix.

Ledētes hoies hūore acu-
 to formice p̄gūt: nō t̄n tā le-
 dūt Guir̄ q̄ ap̄a suos p̄secu-
 tores. Sūt em̄ due potentie

q̄s vn̄cul̄ rei d̄ina puidētia tribuit.
 irascibil̄: z p̄cupiscibil̄. ista q̄ cōmoduz
 desiderat̄: ulla q̄ nociuū fugatur. p̄ p̄cu-
 piscibilē nāq̄ necaria affectant̄ z dele-
 ctabilia: sed p̄ irascibilē nortā refutant̄
 z tristibilia. Ista p̄mis elemēt̄ q̄rtuoꝝ
 p̄spiciū: eē in oib̄ vegetabilib̄ z aian-
 tib̄ vsq̄ ad rōnale aial̄ hoiem: imo suo
 mō in separt̄ spiritib̄. Sz in h̄ ē d̄ia: q̄
 appetit̄ rei delectabil̄ z repulsa rei tri-
 stabil̄ in sola rōnali creatura vir̄ fieri
 p̄t̄ v̄l vitii: nō in inferiorib̄. Et sic in-
 minuta aial̄a triplex rep̄it̄ p̄ctio: for-
 mīce z minima que statim trāsit: ap̄is
 durior̄: s̄z scorpionis pessima. ita inf̄ rō-
 nales creaturas triplex rep̄it̄ vindica-
 tio. leuis eoz q̄ charitate repleti s̄: du-
 ra eoz q̄ in discreto zelo feruent̄: z pess̄i-
 ma in demōib̄ z eoz seq̄tib̄. Prīmū in

Capitulum nonum LXXXIII

ponitōe silitudinē gerūt formice que
 sine aculeo būoris timmodo p̄fusiōe in
 iuriā vltasit. de tali se emēdare cupie-
 bat q̄ in Ps̄. ait. Corripiet me iust⁹ in
 misericōdia; z increpabit me. Et Ap̄ls ad
 Gal. vj. Si p̄occupatus fuerit homo ī
 aliquo delicto; vos qui sp̄iales estis in
 struite bimōi in sp̄ū leuitatis; cōsiderās
 remetip̄m ne z tu tententis. Unde bea-
 tus Hieronymus in eplā ad Oceanū.
 Quid necesse est bis p̄ngere; nisi recal-
 citrāte p̄ se satis erubesceret; cōfundere
 amplius; cui sua rō magister est; cui p̄
 pria cōsuetūda virga z ingēnita verecū-
 dia lex disciplina est; Et Greg⁹. li. xij.
 moral. Regat discipline vigor māsue-
 tudinē; z māsuetudo ornet vigorem. z
 sic alter p̄mēdet ex altero; vt nec vigor
 sit rigidus; nec māsuetudo dissoluta.
 De h̄ p̄me p̄mittōis mō pabolūcū sat̄
 accōmoduz fert; de n̄ris tale formicis
 erūt. Fuit em̄ qdā villanus qui nimis
 ceruicose volūtatis vxorē habebat q̄ vi-
 ro in cūctis fere mādatis recalcitravit.
 Anxius autē dū vir p̄ qd̄ rebellē cōpēs-
 ceret discrete z rōnabilē; qdā die p̄tra
 se brigātī respōdit. Femina es; nec ver-
 bis emēdata es meis. p̄ verba gūia in
 te miles effici nolo; nec contractā p̄ me
 as plagas te in lecto iacētē velut cōtra-
 ctā desidero; sed tibi dico; nisi te emen-
 daueris; paruis meis amicis de te q̄re-
 lā vno p̄ponā die p̄ te effrenē. Lūi illa.
 In h̄ inq̄r liq̄t tuus effeminat⁹ anim⁹
 atq; genealogia ignobil; q̄ de parui sta-
 tus tuis mihi minaris amicis. nō em̄
 mulier minaris plebeis. Arille rūdī.
 Hac vice tibi tm̄ parca z die ista; s; re-
 uera si te nō emendaueris / puis meis
 cōq̄rar amicis. Lūq; misera nō meli-
 or; s; efficeret peior; fnauit vir discre-
 tus z prudēs suaz minaz veritatē ad-
 implere in crastino. Tūc em̄ illa velut
 aīa virū inuadere cepit s̄bis plimū cō-
 tumeliosus. Lūi maritus. Modo t̄p̄o
 ad est vt factis s̄ba cōpēsem. Uxorē igi-
 tur p̄ria inuadit; vestimētis oib; p̄; ef-
 camisā exuit; manib; z pedib; versipel-
 lē ligauit; z humeris p̄rijs clamātem
 z maledicētē in p̄mū sui bozi cumu-
 lū formicaz; piccit; vbi aliquā t̄p̄ for-
 micaz humore solito p̄fusa z correctā
 aīm ad meliora cōuertere cepit. nā bes-
 stiole more solito in aurib; z narib; in
 ore z in alijs mlieris artub; cā crucia-
 bāt grauit. Tūc illa ciulatu grādī tu-
 ramētis z sacramētis p̄misit grauit
 se de cetero viro velle ad nurū obedire;
 tm̄ vt cruciatū amicōz puuloz euade-
 ret. Ex hinc liberata p̄ virū mlier mirū
 imodū emēdata est z felix effecta; quā
 fecerūt deinceps p̄p̄a p̄cula cantiorē.
 Sic igit̄ modus corrigēdi satis discre-
 tus z t̄p̄at⁹ fuit. Indiscrete s̄o corrigē-
 tes p̄ lesiōib; iratis ap̄ib; sunt siles. q̄
 ledēdo aliū / dū aculeus manet inulti
 vulnere sese p̄ tuo fructu laboris pu-
 niunt. Tales crudeles s̄t de q̄b; Sene-
 ca de clemētia ad Neronē dicit. Crudeli-
 tas nihil aliud est q̄ atrocitas aī in pe-
 nis exigēdis. Crudelēs vocabo q̄ pu-
 niēdi cām h̄nt / modo nō h̄nt. Et tm̄ ve
 Hugo de sac̄o Victore dicit libro de in-
 stitutiōe novitioz. Difficile est cor ma-
 licia induratū ad formam discipline z
 sp̄m bonitatis incuruare; sed necesse
 est vt dura materia cū facile ad formā
 nō flectit; ei z acrioris flāme incēdituz /
 z mallei gūioris rūsio adhibeat. Scor-
 pionū at̄ p̄cussioib; vindicatio malefi-
 coz z demonū designat. In q̄b; vt bea-
 tus Dionysius dicit. iij. ca. de d̄nis no-
 minib; est furor irrōnabil; z santas-
 p̄ua. Lūi Gen̄ xlij. Jacob maledixit
 in p̄sona Symeō z Levi in furore suo
 ait. Occiderūt virū; maledicē furor co-
 ruz; qz p̄tinax z indignatio coz qz dura
 diuidā eos. De his b. Hiero. in p̄logo

sup Jofue dic. Efferet arcuato vulnere
 ꝛ nos insurgere ſcorpꝝ: ꝛ ſctm̄ opꝝ ve
 nenata carpe lingua deſiſtat. Tales ſt
 ille moſtruoſe locuſte ꝛ mortifere de q̄
 bus Apoca. ix. dꝛ. Hēbāt caudas ſiles
 ſcorpionū: ꝛ aculei erāt in caudis eazꝝ:
 ꝛ ptās cozꝝ nocere hoibꝝ menſibꝝ q̄n qꝝ.

Et habebāt ſup ſe regem angelū abyſſi
 cui nomē/erf minās. ſm̄ glo. ar p beſti
 as tales verā fidē puertere molietes i
 telligūt: qꝝ ſuis doloſ ſentētꝝ vt ſcor
 piꝝ corā blādūnt ꝛ latent pūgūt. cūqꝝ
 tumultu nocere nequnt: q̄rū auriliꝝ
 ꝛncipū q̄ clades dicunt. qꝝ vt aſtri gāt
 terrē ꝛ blādūnt. ꝛ ſup ſe hñt angelꝝ
 abyſſi/diabolū dñantē terrenis. cuius
 nomē erf minās: qꝝ a p̄ia vite ſcludit

I ſuos. ¶ Piger. Satis de correctionis
 p̄ictōe diſcreta ꝛ irrōnabili diuerſi va
 rios ediderūt tractatꝝ. Sed vnū eſt: qꝝ
 de maleficio demonū multū nō credūt
 eos: vtz q̄ inf demōes incubi vocantꝝ
 ꝛ ſuccubi nō niſi in fantaſia / non reali
 tate aliq̄ hūore nocivo ꝛ reali pūgere ꝛ
 fedare. qd̄ igit de h̄ vez ſit vlt ficticiū
 vel enoder. ¶ Theol. Hāc q̄ſtionē s.
 Augꝝ. de ci. dei li. iij. cap. v. qd̄ē monet/
 ſꝛ nō deſminat. vbi ſic dic. Utrū potue
 rit venꝝ ex cōcubitu Bnciſe Encā pa
 rere: vel mars ex ꝛcubitu iunioris filie
 Romulū gignere: i medio relinq̄mus
 Nā pene tal q̄ſtio etiā de ſcripturis n̄tis
 abozit q̄ q̄rit. Utrū ꝛuaricatores āgeli
 cū filiabꝝ hoim ꝛcubuerit. vñd̄ natꝝ gi
 gātibꝝ. i. n̄m̄iū grādibꝝ ꝛ fortibꝝ viris
 tūc̄ra ꝛpleta ē. Sz li. xv. ca. xxij. q̄ſtio
 nē deſminat in hec ſōba. Et qm̄ creber
 rima fama ē: mltꝝqꝝ ſe exptos / vlt ab cis
 q̄ expti cēt de quoz fide dubitādū nō
 eſſꝝ / audiffe ꝛfirmant: ſiluanos / ꝛ fau
 nos / panos q̄s vulgo incubos vocant
 ſepe impzobos exiſtiſſe mltꝝribꝝ ꝛ eazꝝ
 appetiſſe ac pegiſſe cōcubitiū. ꝛ q̄ſdā de
 mones q̄s duſſos galli nūcupant / aſſi

due hāc imūdiā ꝛ tētare ꝛ efficere p̄
 res taleſqꝝ aſſeuerant: vt hoc negare i
 p̄dētē videat. Hec ille. Poſtea ibidē
 deſerminat ſecundā q̄ſtionē. vtz qꝝ ſo
 lud Ben. vj. videntes filij dei. i. Seth
 filias hoim / id eſt Lham. non de incu
 bis intelligit. Q̄ autē incubos eſſe nō
 ſit incredibile / ad illud ibidez eſt glo. q̄
 dicit ſic. Nō eſt incredibile ab hoibꝝ nō
 ab angelis / ſꝛ q̄buſdā demōibꝝ q̄ mltꝝ
 ribꝝ ſunt improbi: cuiusmodi hoies. i. gē
 gātes eē. p̄ceatos. ſ. de q̄bꝝ in lfa dꝛ gi
 gātes aut erāt ſup terrā. Quia ꝛ pꝝ di
 luuū corꝝ nō ſolū viroz / ſꝛ etiā mltꝝ
 rū incredibile magnitudis exiſtēt. Ad
 idē ē glo. Eſa. xij. vbi ꝛpha de ſectōne
 Babilonice ciuitatꝝ ꝛ mōſtra in
 ea hitāda. Ibi inq̄t hitabūt ſtrūctōes:
 ꝛ piloſi ſaltabūt i loco piloſi. vñ glo. de
 Piloiſ ſē ſilueſtres hoies biſpidi q̄ icu
 bōes vlt ſatyri vlt gñā dmonū. Et Eſa.
 xxxij. ſup illo loco vbi ꝛphetat de ſola
 tōnē t̄re idumeoz q̄ ꝛſcqbant iudeos.
 Erit inquit cubile diaconum ꝛ paſcu
 ſtrūctōnū: ꝛ occurrēt demōia. glo. in ſi
 nealiſ. i. mōſtra demonū adinuitē. Et
 glo. bri Bregꝝ. ibidem. Qui alij piloiſ
 noie figurant: nō hi q̄s greci panas / la
 tini vero incubos vocāt. De demonibꝝ
 etiā Caſſianus colla. prima abbatꝝ
 ſerenti paſſum exponit ꝛfatū. Ad idem
 eſt btūs Iſidorus libro. vij. ca. vltimo
 ſic dicēs. Piloiſ / q̄ grece panite / latine
 incubi appellant: ſiue inuū / ab inēdo
 paſſim cū animalibꝝ. vñ ꝛ incubi dicuntꝝ
 ab inēbēdo / hoc eſt ſtuprādo. ſepe em̄
 improbi exiſtūt etiā mulieribꝝ ꝛ eazꝝ
 paꝛunt cōcubitiū. quos demones galli
 duſſos nūcupant: quia aſſi due hāc pa
 gunt imūdiā. Quem autē vulgo
 incubonē vocāt / hūc romanꝝ ſannū vi
 carū dicunt. ad quē Horatꝝ dꝛ. Fau
 nē nimphazꝝ fugiētū amatoꝝ meazꝝ ꝛ
 ſines ꝛ ꝛ pura ruralenſis iccdas. Inſta

Capitulum nonum LXXXIII

Illud Apłi. i. Coz. xj. Mulier debet
 velamē hie sup caput suū p̄ angelos.
 mlti catholici exponūt qđ seq̄tur: p̄
 angelos. i. incubos. Ad idē ē Ioseph⁹
 sup textu Bēn. 6. p̄ allegato. Irē Bui⁹
 li. de vniuerso pte vltia circa. 6. mltipli
 cif. P̄feca h̄ dēminat sc̄ta doctor p
 re. j. q. lj. 7. in secūdo septo di. viij. 7. qđ
 libero. viij. q. x. atqz sup Esaiā ca. xij. 7.
 xij. cui⁹ mortua s̄ k̄ba b̄ri Bug⁹. i. de
 ciuitate dei. vñ talia negare dic̄ Tho.
 ipudētē est. Idē em̄ qđ mlti vidēt nō
 pōt oino falsum eē. fm̄ p̄m̄ in dē som
 no 7. vigilia in fine. 7. in. vij. Ethicoz.
 Sileo de historijs mlti 7. autētis tā
 catholicoz q̄ ethnicoz / q̄ incubos esse
 palā asseuerāt. Lā at̄ q̄re demones se
 incubos faciūt v̄l succubos / hec esse vi
 deēt: vt pluxurie viciū bois v̄riusqz na
 rurā ledāt: cozpis vici 7. aie: q̄ in lesiōe
 p̄cipue delectari vident. Un̄ enumera
 tis p̄altissimū mltis luxurie vicijs a q̄
 bus suū pl̄m̄ mūdū eē voluit in q̄bo in
 fideles irretiti erāt: ait Zēuif. xviij. Ne
 polluamini in oib⁹ his q̄bo p̄tamina te
 s̄ gētes: q̄s ego eijā añ p̄spectū vest̄z
 e q̄bo polluta est terra: cui⁹ scelera ego
 visitabo. dic̄ glo. sup Jobo. gētes. Demo
 nes inq̄t q̄ p̄ mltitudinē dicunt gen
 tes vniuersē. q̄ cū oī pctō gaudeāt / p̄ci
 pue fornicatiōe 7. idolatria. qz in his 7.
 cozp⁹ 7. aia maculaī. 7. tor⁹ hō q̄ terra
 dic̄. Om̄ em̄ pctū quodcūqz fecerit
 hō extra corpus est: q̄ autē fornicat̄ in
 cozpus p̄rius peccat. An nescitis: qm̄
 q̄ adheret meretrici vñ cozp⁹ efficit:
 vt ptz. j. Coz. vj. Historias de incub 7.
 succub si inuerti libet / Bui⁹. vbi sup̄ in
 suo vltimo li. d̄ vniuerso: 7. Thom. bra
 bantrinū in lib. suo d̄ vniuerso: q̄ vulgo
 de apib⁹ / intitulata legito: 7. mirabilia
 cōspicies. P̄terea virginis cutis daz
 multū pulchre cozpis dispositiōe / 7. q̄
 ad animā valde deuote in Basiliē. cō

stituta diocesi bonā 7. diurnā notici
 am habuit: qz cōfessor suus sui: cui⁹ de
 mon cellulā sepissime 7. dormitiōis lo
 cū p̄turbabat modo strepitib⁹ / mō rez
 rificis apparitiōib⁹. veruz qz in cūtis q̄
 h̄go gessit oī plena fuit custodia: L̄ h̄i
 assistente ḡa a cunctis viris 7. ab incu
 bo semp remansit intacta. Nā secū ip̄a
 p̄sistēs nullo recte p̄ficio / p̄f boni ange
 li sui custodis reuerentiā / cui diligen
 tissime semp obsequēbāt: pede nudo se
 se cōspicere nō audebat: 7. obinde vesti
 ta die noctuz iacebat. Fuit deniqz fa
 ma cōis viroz fide dignoz co tpe quo
 Konstantiensē conciliuz generale cele
 brabāt: in quo / h̄ est in ciuitate ip̄a Lō
 stantiē. (qđ v̄recūdū est dictu: p̄ter
 h̄n̄ c̄pū seclariū 7. mechanicoz p̄ntiā)
 incredūbilis meretricū multitudo ade
 rat: codē inqz tempe in eadez diocesi p
 pe opidū winterbaur in cāpi latitudi
 ne qđā vt videbāt femina pulcherrima
 fm̄ cozpis pulchritudinem cursorū cui
 dam obuiauit in ip̄o itinere. Que cum
 virum istū decum timentē ad opus nez
 pharij concubitus inuitaret: facinus
 horruit / dei p̄tectus adiutorio. L̄ ūqz
 simplici anio cursor vnde femina veni
 ret ab ea q̄sisset. respondit de Konstan
 tiensē venio concilio. Et aperta quā in
 latere portabat crumenta / subintulit.
 Ecce has oēs pecūias i p̄fato lo: o coz
 pis mei mercede cōq̄sui. Et h̄ dicto ve
 lut fum⁹ p̄tinus euauit: 7. q̄ succuby
 fuerit spurcissimis h̄bis 7. fuga oñdit.
 ¶ Que sit mūdicia 7. insūdicia carnis
 7. spūs. q̄s p̄i colus sit p̄act⁹ marz 7. fes
 mie. Quō qđā h̄gines i cōceptu 7. par
 tu aureolā nō p̄dūt virginū. Remedia
 fugād i incubos danē. Et quō qđā fāta
 (stice solū se p̄cepisse putāt. La. x.
 i. Nōnāt formice man⁹ eas mltū tā
 gētū: 7. in q̄nantē poti⁹ v̄l sese ma
 culant q̄ incaute eos p̄trectāt. L̄ ū em̄
 o iij

R

cōditiōis sine libertate care-
 re nolētes / sic se molestātes hūore acu-
 to pungūt : ita captiuitatē eaz q̄rētes
 manibꝫ pollouūt. In q̄ p̄tate oīs illi-
 citus nobis p̄hiberi moralit̄ inuit. ne i
 infirmitate p̄frim boie corā diuino ⁊ ange-
 lico maculati appareamꝫ aspectu. Su-
 mus em̄ (dic Bp̄ls. ij. Cor. vj. ⁊. vij.)
 rēplū dei uiuū; sic dicit deꝫ qm̄ inabi-
 tabo in illis ⁊ inambulabo; ⁊ ipsi mibi
 erunt p̄lus. p̄pter quod exire de me-
 dio eoz ⁊ separamini dic dñs. ⁊ imun-
 dū ne tetigeritis; ⁊ ego recipiā vos ⁊ e-
 ro uobis in patre; ⁊ uos eritis mibi i fi-
 lios ⁊ filias; dic dñs omp̄s. Nas igit̄
 hūtes p̄missiōes charissimi / munde-
 mus nos ab oi inq̄namēto carnis ⁊ spi-
 ritꝫ; p̄ficiētes sc̄rificatiōes i timore dei.
 p̄ba s̄c Bp̄li p̄ totuz. Quo cōtra maxie
 luxuriosi delinq̄re repiunt / corpꝫ coin-
 q̄nātes ⁊ sp̄m; q̄ uirgines vl̄ femias
 tangūt illicitē; vel ubi serus femineus
 seip̄m palpat vl̄ tractare sinit iuerecū
 de. De q̄b̄tūis Petrꝫ. ij. sua can. ij. c.
 sic dic. Hi sūt uelut irrōnabilia pecora
 voluptatē existimātes dicit delitias; co-
 inq̄natiōis ⁊ macule delitūis affluētes
 in uitijs suis luxuriātes; uobiscū o-
 culos hūtes plenos adulterij ⁊ icessa-
 bilis delicti; pollicētes aias instabiles.
 Quānis em̄ fornicā inc̄ minora aia-
 lia sit ingenio ⁊ sagacitate nobilit̄ imū;
 enī incaute tactū q̄ntūcunq; q̄s sit n̄tri
 corpus licet a p̄tō sit actuali innoxū; n̄ a
 dispari sexu tactū facit̄ nimis utrūq;
 boiem fac̄ pollutū. Linis q̄ppe tactꝫ a
 cinere / modicissimo adhibito hūore / i
 lurū stari p̄uertit̄. Argentū isup etiā si
 ad nitōrē purgatū fuerit septuplū; vel
 minera q̄liscunq; alba; etiā si aurū fue-
 rit obz̄sū; cū i charta mūda suo tractu
 ducit̄ / p̄tinus in liquōrē ex motu inf̄
 ābilis reuoluit; ⁊ macula de mūdo sup
 n̄trō h̄bitur. Hinc h̄ in typū oli deꝫ
 ucrasse legit̄; ne sup terrā repr̄tia vl̄ ei
 dē mltū herētia ab electo tāgerent po-
 pulo. alioq̄n pena inq̄natiōis q̄s mul-
 crabat. Un̄ Lucif. xj. De q̄d reptat su-
 per terrā. glo. terrena sapiēs / abomia-
 bile erit; nec assumet̄ in cibū. Quicq̄d
 sup p̄tē q̄drupes gradit̄. glo. gastrī-
 margie fūies. ⁊ mltos habēs pedes.
 glō. ex varijs sc̄pturis ⁊ varia doctri-
 na sibi salutē futurā affirmās. si ues-
 per humū trahit̄; enī āgelioꝝ p̄dicatōe
 abutētes luxuriose uiuēdo; non come-
 det̄. qz abomiable ē. Nolite ꝑramioꝝ
 aias uias; nec tāgat̄ q̄c̄q; eoz. ne imū-
 di sitis. ego em̄ sū deꝫ vi. Sc̄ti estote;
 qm̄ ego sc̄tū sum. glo. norat h̄ nō oēm
 pollutōes in mortuis corpibꝫ. vñ seq̄-
 tur. Ne polluat̄ aias uias in oi repr̄-
 li q̄d mouet̄ sup terrā. ¶ Piger. Quia
 h̄ locū habz̄ adhuc sibi cauendū ab inq̄-
 natiōe uirtutūq; hois q̄ q̄s infic̄; po-
 tissime ꝑ luxuriā; put̄ p̄basti; sc̄re cu-
 pio de incubis q̄dā mibi occurrentia
 dubia. Pr̄mū; an incubi generēt aliq̄
 ferꝫ. S̄do; cur plꝫ ip̄obi sint vl̄ eē vi-
 deant̄ se is q̄ uiris. Tertio; q̄b̄ reme-
 dijs liberari possint q̄ ab incubis uerā-
 tur. ¶ Theo. Ad p̄mi solutiōes tria ad-
 uertas. uicꝫ qz demōes p̄p̄ n̄ generāt;
 nec ꝑcupiaz sc̄sitiuā i ueneris hūit̄; lz
 ḡnatiōe pl̄is ꝑcurare possint nō sues-
 lz illiꝫ uiri cui se fecit succubū demon
 aliq̄s; vl̄ z illiꝫ cuiꝫ p̄tus semēna est;
 ⁊ femelle h̄ eꝫ delusor est incubꝫ. Pr̄-
 mi dicit̄ rōnē si sc̄re liber; uidere pote-
 ris in sc̄to doctore ubi p̄tū; ⁊ in uis-
 Secūdū dedit̄ idē ⁊ p̄cedēs; qz sp̄s
 carnē ⁊ ossa nō hz̄; neq; ḡnatiōis ista;
 ꝑ q̄ sola ⁊ voluptas ꝑcupiscibil̄ ⁊ ḡna-
 tio carnal̄ explet̄. Pr̄t̄ca ut p̄bis utar
 uis. si ꝑcupiaz libidinofaz haberēt; cū
 pessimi sint / utiq; a sodomitico uicio
 se nō p̄nerēt i viros. qd̄ tū nullibi p̄ḡ

Capitulum decimū lxxxv

mus. Bñdicit aut altissim⁹ / q̄ v̄rilez
sp̄m in boib⁹ a flagitio coz⁹ vsqz bodie
sic fuauit. X̄ ar gnatione p̄curent ali
qn̄ / ex p̄cedēt⁹ capli auctarib⁹ palaz ē.
z ex tril. dicit sic clarer. qz gētē Hūno
rū ab h̄mōi demōib⁹ gn̄atā ēē euidēt⁹
historia regnoz occidētaliuz narrat. z
insulā Lepzi torā populatā ēē z inhīta
tā a silis incuboz fama p̄dicat. Deni
qz qz gīgāt⁹ p̄ccare valeāt vt nascan
tur vel p̄cipiant / cās sc̄t⁹ doctor assi
gnat⁹ qz sc̄re p̄nt frutes virtut⁹ semē
tine ex dispositiōe viri h̄mōi a q̄ decisa
est: z mlier⁹ eidē p̄portionate p̄plexio
nē agnosceret: z ita p̄stellationē optime
ad h̄ coopantē: q̄b⁹ sil⁹ p̄currētib⁹ possi
bile ē genitos magnos ēē z fortes coz⁹
pe. Quo etiā nō obstātē / incubi callidi
tate z maleficio vir possz h̄c filiū z fe
mella etiā salua vtriusqz virginitate.
nō r̄i in dignitate tali q̄lis in b̄tissima
virgine extitit: lz cū vtriusqz aureola. si
sc̄re desideras / in q̄rto scripto q̄stione
p̄. sc̄m Tho. legas: z ita ēē possibile cla
re discēs. Nec mirer⁹ in h̄. Nā in Bom
bergen. diocesi virgis noticiā habui / q̄
puerū genuit z virgo vera p̄ partū p̄
māsit: nō integritate carnis / qd̄ solius
dei genetricis p̄uilegiū est: lz in exp̄tētia
volūtate libidinis. Fuit em̄ virgo pul
chra valde z forme elegāt⁹ dñe nobili
obsequēs: quā qdā inuenis dolosus z
potēs cognoscere q̄sūt vjs q̄b⁹ potuz
it. H̄c cū virgo deuota velut hostē vt
taret viruzqz boie: ipe nocturno tpe in
fidias virgini posuit: z qz obdormiens
fortissime z inexcitabil⁹ qdā mō in p̄
mo somno iacere p̄sueuissz / nescio vndē
didicit. ex hac occasiōe in cubiculū vir
ginis venit: dormiētē cognoscit. nescit
virgo vt d̄m in conf̄sua sua quō ip̄egna
uerit: z ita recessit. Lū ar virgo doli cri
am postmodū penitē⁹ ignara / signa in
p̄gnatiōis h̄c icipit: z ad examē coraz

honest⁹ matrōis posita ip̄egnata estz
repta: fugit re⁹ de p̄na q̄ als palo trās
fixus fuissz. ip̄a ar virgo incredibilib⁹ la
chrymis sese deplāxit. Fuert tūc mul
ti q̄ h̄gini vt sine piclo pareret m̄mōi
um suaserūt. alij qd̄ deti⁹ extitit / ea ab
uti p̄cipit ut p̄ fatā part⁹ difficultates
allegātes. Sed virgo deuota vorū qd̄
L̄bio de virginitate statuerat suā duz
etiā si mors sc̄q̄ret p̄stantē fuare decre
uit: z p̄fecit. Nam tēpe optuno pepit: z
in magna deuotiōe tā plimis annis vi
xit: seqz a mūdi h̄⁹ p̄cupiscētis ita nu
dā fecit / vt aureolā virginū eā tādē p̄
cepturā nō dubitē. Discat ex hac virgi
nes: qz caute thesaur⁹ ille necario suā
duo sit: quē saltē de coz⁹ integritate
aliqui incub⁹ / aliqui h̄o isidiosus aut in
dormitiōis naturali fortitudine / aut in
pot⁹ artificial collatione rape p̄r. Ad se
cū dū dubiū r̄ndet. Buil. qz verissim⁹ nec
sueubi / nec incubi amore p̄cubit⁹ / nec
desiderio voluptat⁹ talia vir⁹ z mlieri
bus faciūt: lz pot⁹ malignitat⁹ studio:
vitz vt vti imqz polluat eos z eas spur
citia. Silem cām audisti in glo. vna p̄
cedēt cap. Lur ar incubi ampli⁹ verare
repiant mlieres z et puellas pulchros
crines h̄ntes: r̄ndet dñs Buil. Nō mi
hi alia cām occurrit nisi vna istaz: qz aut
cure / aut ornatus criniū nimū icūbūt
h̄mōi. But qz p̄ crines viros inflāmare
cupiūt vt p̄sueuerūt: aut qz i eis inanē
glīant. But qz dina bonitas h̄ p̄mittit:
vt r̄cant mlieres inflāmare viros p̄ ca
q̄ etiā demōes inflāmare viros volūt.
Lur ar demōes i veneris vitio potē
tiā gn̄atiua p̄ius molestēt etiā in sexu
māsculino p̄ maleficio habuisti cām ex
sc̄to doctore. ca. v. h̄ libelli. Ad tertiu d̄
remedijs. p̄llēdi icubos i diuers⁹ di
uersa legi: z regi: qz p̄ qnqz mōs qdam
liberari repiunt. vide lz p̄ exorcismoz
applicatōez: p̄ sc̄tām exercitatōez. p̄ sacō

x

y

Capitulum decimū lxxxvi

z alia incredibilia se sentire dicebat. Nō
nūq̄ etiā ipregnate sibi videt mlieres
ob incub; z tumescūt vehementē vētres
eaz. z cū p̄ r̄ps aduenisse credūt / so-
la emissioe mlte vērositate d̄rumescūt.
Nā de ouis fornicaz z poru sūpt̄ in
credibile vērositate z tumultū in vētre
gñant hoīs. s̄lr de gnis cataputic. z d̄
gnis arbor; q̄ d̄r nigra pin; p̄ silia i vē-
tre sūt. Facillimū ē ar demōi silia z ma-
toza i vētrib; hoīm peurare. Et si lib; z
malesicioz credūt; se p̄ferūt expimētuz
ludificatorū; q̄ apparere dicebāt mltes
rib; se i lecto p̄tes cognosci q̄ cognos-
cerent. s̄bigra; cū cognoscerent nisi sel
aur bis ab eo q̄ expimētū illō oparet /
putarēt se cognosci q̄ dragestes aut se-
pastes. Esent q̄ silis ludificatiōes i
cuboz. Etiā ex tētīmōio serē eiusdam
mlteris sciri poruit; q̄ qdā ex h̄mōi de
monib; cū sic ludificat; eā / vic; p̄ubi
tu fāstic; corāto fluxu semis inq̄nauit
eā realit; vt mille hoīs nō tū emitte-
t. Nō p̄fectus (rēt. Hec oia de Buit.
ē triplex p̄clar; hō. Ex duplici eā atq̄
possident. Sex modis demōes solent
possidere. Ex possessi eucharistiā recipe-
pūt. Et qd valeat exorcismi. La. xj.

r Adices ledūt arbor; formice
vbi iuxta arbores nidificare
sunt. q; radices ide rodūt
z succo eride exbauisto aref-
cit radix; z eride stipes z rami. i hoīs
natura tres p̄culares hoīs s̄ q̄ radi-
ces suas h̄nt quas ledere valēt noctue
formice. Est em̄ extior z inferior; hō; q̄
ocul; etiā pat; alienis in figura q̄ntita-
tis corporee. Supior hō q̄ sp̄ial; d̄r hō
z infior. z ē sensual; tāq̄ medi; z aial;
hō d̄r. Quisq̄ aut; hoz q; radice suam
bz p̄pā / ramos / z stipitē arbori assila-
tur. Nā p̄mi hoīs figura arboris / sed
euerse similitudinē p̄fert s̄m p̄ho; q; cri-
ues radice in capite assilant. trūc; p̄

etus z eidē adiacēcia dicunt; mēbra s̄o
reliq̄ ramoz vices h̄e vident; z opato
rallū fruct; s̄ corporei. Cū Mar. viij.
legim; d̄ ceco quē d̄ns paulari iuxta fi-
dei sue cremētū sanabat; q; p̄mo spuro
eius tetigit oculos z an videret q̄suir.
Qui iller respondit. Uideo ait hoīs ve-
lut arbores ābulantes. De hac arboze
corpis nō curādū ēē d̄ns docet dicens
Matth. sexto. Quis vestruz cogitans
poret adijcere ad staturā suā cubituz
vni; Vis inq̄t Mar. x. vii capitis ca-
pilli nūcrati s̄. Nolite q̄ timere. Alius
aut; est hō aialis de quo. j. Lor. ij. Bia-
lis hō nō papit ea q̄ sūt spūs dei. stul-
ticia em̄ est illi z nō p̄t intelligere. vbi
glo. Bia hō hō dicit; vt vira / vt ani sen-
su. Vira aut; aial; dicit; q̄ fertur dissolu-
ta lasciuia sic sue. quaz intra natura
merae ordinis spūs rector nō p̄tinet;
eo q; ip̄e deo se regendū non subijcit.
Bni s̄o sensu d̄r aialis q̄ de deo iuxta
corpū fantasiā / vt legis l̄am / vel rō-
nē p̄biticā iudicat. Quare a aial; nō
p̄t p̄t subdit. stulticia est illi / s̄m h̄i
manū sensū; ideo nō p̄t intelligere spi-
ritualia. Vt hō hō id est sensualita-
tis radices sunt s̄d̄m medicos hūmi-
dum radiale / z calor natural; z ele-
mentoz quattuor q̄litate; cuius cu-
ra spectat ad medicos. qui tū in oib;
nō sunt imitādi. dicēte h̄o Ambr. o. su-
per psal. xij. Lōraria diuine p̄ditōis
p̄e; p̄ta medicitue sūt. B teiunio reuo-
cant; lugubzare nō s̄nt; ab oī intēcio-
ne meditatōis abducūt. Et cōcludit;
Itaq; q̄ se medicis dederit scipm sibi
abnegat. hoīs em̄ aial; mēbra mortifi-
care iubet Bp̄lo. Lol. ij. Mortificate
mēbra v̄a q̄ s̄ sup terrā; fornicatiōez /
imū dicit; / libidinē / z cupiam malā / z
auariciā. hō hoīs mēbra man; pedes z
oculos abscedere p̄s iub; cū scāda l̄ifāt.
uos Mar. 18. b inq̄t Bp̄lo sciētes; q;

ordinis nunc magister Borfridus Nüssel
sacre theologie professor / calamitati pa-
ratorum et puellarum copatiens / se de eius exorci-
satione in triumpho suo pacto tali puo. ut si
liberaretur nihil terreni exorcite daret:
sed puella in castitate solita si vellet libe-
ret / et non in matrimonio de cetero deo mi-
litareret. Legit igitur par paratam missam: ob-
tulit oblatam oblacione sueta in eadem:
affuit per totum: et in nullo vespere videbatur.
finito per officio post satis diutinum exor-
cismi actum meritis omnibus virginis corporis
pene precorsus erigit demon: et ita vir-
go deinceps dominio in castitate fuit.

Porro quod ad secundum dubium: quibus modis
demon possideat vel homines ledat: ad ple-
num puto nullum in hac vita sine miracu-
lo possit edicere. Sunt tamen sex modi satis
conuenientes (ut perfunctorie traheam) quod
vires prae exercet in homines: sed tamen modo per
quod a deo permitti fuerint. Nam verat ali-
quid tamen in rebus fortunae exterioribus. Ali-
quid etiam aliquando in propriis verat tamen modo cor-
poribus. Aliquid in corpore sit et in potentibus
interioribus. Aliquid quod per eos inter et extra
soluuntur. Aliquid castigatione eorum ad tempus
tamen non versus rationis suavitatem. Aliquid sicut velut
bestiae irrationalis rediunt. De tribus pri-
mis manifestum est in beato Job dum de-
monem licentiasse in res exteriores eius tamen
modo: quod de sarban ait. Ecce vniuersa quae
habet in manu tua scripta sunt in eum ne ex-
tedas manus tuas. Job. i. In corpore vbi
postmodum ait ibidem. Ecce in manu
tua est: verum tamen animam eius sua. id est vita
eius ne auferas. In potentibus in interioribus
vero agendi praeter dedit ibidem. v. vbi
dicit Job ad dominum. Si dixero: consolabi-
tur me lectulus meus: et releuabor locum
meum in strato meo. terrebus meis per somnia:
et per visiones horrore percuties: demone. s.
percurate: sed Nyebo. de lira. Nam ut scribit
Theo. ibidem ad litteram exponit: homines sapi-
antes quam solitarij sic et a tumultibus homi-

z negociorum semoti: tunc magis loquuntur
finit ratione aliquid cogitando. sed ista reme-
dia Job iuuare non poterat. quia tempore quo
his remedijs vti debebat aderant sibi
alia impedimenta quibus perturbabat. sed som-
nia terribilia: et horribiles visiones. et hoc
est quod subdit. Terrebus meis per somnia. quae
sed dormienti appareret. et per visiones: quae sed
appareret vigilanti ab usu exteriorum sensuum
alienato. Solent nocturna fantasmatum
performia esse diurnis cogitationibus. vnde
quod Job in die mortis sue cogitabat sibi
fantasmatibus perturbabat in nocte. Infir-
mitas enim corporis ad hoc operatur: ut perturba-
ta fantasmatum dormientibus appareat. Sic
igitur vnde per solatione exclusa / nullum mo-
dum Job remanere videbat tot angustias
eas euadendi nisi per mortem. Horrore inquit
percuties. De quod diabolice vexationis
modo per in Iuda Joas. xiiij. Eum tamen diabo-
lus misisset in cor: ut traderet Iesum Iu-
das. Ubi b. Augustinus. dicit. Nulla illa spua-
lis suggestio est: et non sit per aurem / sed per co-
gitationem. De quod modo habes Marc.
xviij. in Lunatico exiit: cuius par ait ad Ie-
sum. Domine miserere filio meo: quia lunaticus
est et male perit. Et de Saul. i. Re-
gum. xv. et in sequentibus. De. s. modo tempus gel-
sit illa mulier quam (ut Libanus ait) alliga-
uit sathanas. xvij. annis et erat inclina-
ta: nec oino poterat sursum respicere. sic
nec bestiae. vnde per Luc. xij. vbi glossa Ba-
silij. Butoz si quidem caput huius bestiae
rui est et terra cernit: caput hominis erectum
est in celum: oculi supra conspiciunt. De ter-
tij solutione dubij quibus remedijs liberen-
tur possessi a demone. Quinque repiunt
per talibus ex parte antidota. Aliquid enim libe-
rari se per exorcismos ecclesie. aliquid per tri-
tione vera vel confessione. aliquid eucharis-
tie sacra comunione. aliquid scripturarum locorum
applicatione vel bonorum oratione. aliquid
etiam in excommunicationis absolutione:
ut. De primo satis dictum est. Et de se-

causa per dicitur
a magis illa abbe
necesse spiritibus
magis mortui in
belle esset: quod
etiam ad pu
pauis aicq: pu
bui cepta / cu
spu. in in ipis
della curis fu
ma curati et ob
apertum alioq
a magis inimi
cuq: a celesti m
quinto q: du
pauis a spuali
iudicium. De. L
de alid die. Du
re pmo q: sine d
spuio oino ter
bos nobis infer
lira. sine leta vi
piu dicitur in mo
leant interrogant
pelago per tradi
dicit et b mudo
si alia trasserant
cunt. q: fm Apl
lucane in iterit
p tiam hie dicit
Quid gerit de v
dite ppare no p
fm Aplm no va
bocor de b in te
guit de oibo ame
no hie vram fon
q: hie debet vnu
des q: male vider
qua demone c
b factum denega
aliqui non debere
narratur q: q: a
hoc sacramenti
ullo modo possit

Capitulū undecimū lxxxviii

cūdo pcedēti caplo. De tertio de Lassi
 anus colla. abba. j. Cōtionē sacrosctam
 neq̄tie spiritibz tradit; a senioribz nris
 nūq̄ memini inf dictū. q̄nimo si possi-
 bile esset z q̄ndie eis imp̄tiri eā debere
 cēlebār; q̄ ad purgationē ac turelā cor-
 poris aicqz puenire credenda est; q̄ ab
 hoie pcepta / eū q̄ in mēbris eū insidet
 spm̄ / seu in ip̄is latitare conatur / velut
 q̄ddā exurēs fugat incēdio. Hoc nāqz
 mō curatū z abbatez Andronicū nup
 asperim; aliosqz q̄ plēs. Magis nāqz
 ac magis inimicus insultabit offēse /
 eū euz a celesti medicina viderit segre-
 gatū; tātoqz durū z frēq̄nti; arrēbabit /
 q̄nto eū a spūali remedio senserit lōgi;
 abdicatū. **Hec Lassium.** Et iterū ibid
 de eisdē dīc. Duo h̄ credere imobilr op
 ter. p̄mo q̄ sine dei pmissu null; ab eis
 spiritibz oīno tēat. secūdo; q̄ oīa que a
 deo nobis inferuntur siue tristitia ad p̄-
 sens / siue leta videant; velut a p̄ssimo
 p̄re clemētissimoqz medico p nris vti-
 litatibz irrogantur. z idcirco eos velut
 pedagogis traditos hūiliari; vt disce-
 dētes ex h̄ mūdo vlt purgatores ad vi-
 tā aliā trāferant; vlt penali vigore ple-
 ctant. q̄ fm̄ Bplm̄ traditi s̄ in p̄senti
 sathane in iteritū carnis; vt spūs salui
 fiāt in die dñi nri Jesu Ch̄i. ¶ **Pig.**
Quid ḡerit de vsum rōnis nō h̄ntibz;
 q̄ se pbare nō p̄nt; z sicedere de cibo h̄
 fm̄ Bplm̄ nō valent. ¶ **Theo.** Sectūs
 doctor de h̄ in tertia pte. q. viij. sic disti-
 guit de oībz amētibz. Aliq̄ inq̄r dicunt
 nō h̄re vsum rōnis duplicit̄. Uno mō
 q̄ h̄nt debile vsum rōnis. sic dicit nō vi-
 dēs q̄ male videt. z quia tales p̄nt ali-
 quā deuotionē cōcipe h̄ sacri / nō ē eis
 h̄ sacm̄ deneganduz. Alio mō dicunt
 aliq̄ non habere vsum rōnis quia sic a
 natiuitate pmāserūt. z sic talibz nō est
 hoc sacramētū exhibēdū. quia in eis
 nullo mō p̄cessit h̄ sacri deuotio. Aut

nō semp caruerūt vsu rōnis. z tunc si p̄
 us q̄n erant siue mētis cōpotea apparu-
 it eis hui; sacramēti deuotio; d̄bet in
 articulo mortis h̄ sacm̄ eis exhiberi. nū
 si forte timeat piculū vomitus vlt expir-
 itōis. Un̄ legit in cōcilio Carthaginē
 si z habet in decretis. disti. xviij. q. vj.
 Je q̄ in infirmitate penitentiā petit; si
 casu dū ad eū inuitat; sacerdos venit /
 opp̄ssus infirmitate obmutuerit; vlt in
 frenesim p̄uersus fuerit; debet testimo-
 niū q̄ri ab his q̄ eū audierūt. Et si con-
 tinuo credit moritur; recōaliet p̄ ma-
 nus ī positionē. z infundat̄ ori eius eu-
 charistia. De baptisatio q̄ corporalē ab
 imūdis spiritibz vexant est eadē rō; z d̄
 alijs amētibz. **Hec Tho.** z ad h̄ Las-
 sianū allegat. Addit tū in. iij. disti. ix.
 Demoniacis nō est denegāda cōtio. nū
 si forte certū sit p̄ aliquo ei imine a dia-
 bolo torqueri. Cui sic **Pe.** de palu. ad
 dit. In hoc casu pro ex cōmunicandis
 sunt habendi qui traditi sunt sathane.
Hec Pet. Ex q̄bz h̄q̄; si aliqui sunt
 possessi a demōc etiā. p̄ sua crimina /
 h̄ntes tū lucida intervala z rōnis vsū
 postea cōuertunt de pctis vel debite p̄-
 fitent; tales cū sint absoluri coraz deo /
 nullatenus sunt a cōtione diuinissimi
 sacramēti eucharistie sequestrādi. De
 sc̄toz locoz applicatiōe vel deuota oīo-
 ne q̄d p̄ q̄nto remedio tactū fuit / legēs
 de sc̄toz referte sunt. **Merita em̄ sc̄to-
 rū martyrū / confessorū / z virginūz cre-
 gunt;** vt hi spūs nequā sc̄toz in patria
 existentū in cōfessione vincuntur quos
 sancti in via vicerūt. Similiter viato-
 rū deuote oīones liberationez obfesso-
 rū obrinuisse sepe legunt. Un̄ ad h̄ boz
 taf **Lassium** vbi supra. Si inquit ha-
 berem; h̄c sentētia / imo fidē quā sup-
 ius comprehendit; vt z omnia p̄ domi-
 nū fieri / z p̄ vtilitate aīaz dispēsa vna
 uerba credam; nō solū nequāqz despt̄

M

N

Capitulū undecimū lxxxix

vocato tā clamare cepit. Qd tādē p san
guinet p̄fiteres / r de b dolētes: cā p̄fen
tarū sc̄rō ep̄o Fortunato. q̄ diuturnis
oīoibz duobz diebz cā ex integro sanauit
¶ **S**tripes / radix / gēma / flos / folia / r
fruct⁹ qd fec̄t. De herb / petris / r me
lodijs an demonē arcerē possint. de va
rijs modis possidēdi boicm aliqñ fan
tasticis p̄ manā. Et de remedijs p̄ ma

S Dsumitates (niā. La. xij.
a arbez formice sc̄adū: r ibi
eaz flores aliq̄ sepe gmina
r fruct⁹ ledūt. Que radices

sint / arbor / r rami in morali intellectu
q̄ ledi p̄nt a nocivis formicis / dicitū ē
in p̄cedentis capli p̄ncipio. Flores autē
s̄ bona p̄posita: r fruct⁹ opa: p̄ba p̄o ve
lut folia. Un̄ Ec̄ci. 24. Ego q̄si terebyn
thus extendi ramos meos: r rami mei
honor⁹ r gfe. Ego q̄si vit⁹ fructificavi
suavitatē odor⁹: r flores mei fruct⁹ bo
norum r honestatis. vbi glo. Terebyn
thus arbor est fructuosa: flos racemo
sus sic oliuē / s̄ rube⁹. folia habz dēsa r
folliculos emittētes q̄dā aialia q̄si culti
ces. plenior resina q̄ de cortice erūpūt.
Per terebynthū fec̄t ec̄cā / q̄ p̄ totū or
bē ramos p̄dicatiōis r fidei erēdit: r
resina p̄cipua. i. aiaz medicina. Nas
culi b⁹ arboris sine fructu s̄: qz q̄ in se
cōfidūt fructū virtutis nō faciunt. Fe
minaz autē duo ḡna s̄: r cū vite maru
rescūt. Qui em̄ infirmitatē suā agnos
cūt / r sp̄e suā in dño ponunt / fructum
martyrū sibi acq̄rūt: aut p̄ cōrineriam /
eur inūdicā cordis r corpis sp̄iale p̄
miū possidēbūt. Qui etiā sint flores r
fruct⁹ vinee sp̄ialis in hec p̄ba tradit
br̄is Hegl. lib. 20. xi. moral. Bene in
quit p̄ Salomonē dicit. Nane sarga
mus ad vineas. videamus si floruit vi
nea: si flores fructum p̄turiūt. Florent
q̄ppe vinee / cū mētes fidelīū bona opa
p̄ponūt. s̄ fruct⁹ nō partiūt / s̄ ab eo qd

posuerit aliq̄bz viciis erroribz ifirmā
tur. Nō ḡ itūedū est si vince florāt: s̄ si
flores ad partum fructuū cōualescūt.
Quia mirū nō est si q̄s bona inchoat:
s̄ valde mirabile est si intētiōe recta in
bono ope p̄duret. Un̄ fit plerūqz: vt si i
bono ope recta intētiō nō tenet: etiam
ip̄m b op⁹ qd bonū credit amittatur.
Hec ille. Orādū ḡ nob est deuote cum
P̄s. Dñe de⁹ virtutū / vide r visita vi
neā istā quā plātauit dextera tua: r ne
singl'aris fer⁹ cā depascat: aut oper cā
der miner de silua. Ne etiā dñs de no
bis sic de gēte maligna cōmīct illud
Ezech. 39. Feris auibz / oīqz volatili r
bestijs terre dedi te ad deuorādū. glo.
aduersarijs p̄rātibz: demōibz. s̄ q̄ iuxta
viā comedūt semētē. venit em̄ diabol⁹
r tollit p̄bū d̄ corde hoīm: ne credētes
salui fiāt. vt ip̄a vitas ore exp̄ssit p̄p̄o.
¶ **P**iger. Finez tractat⁹ p̄pe hēm⁹: de
malefici⁹ igit̄ adhuc opatiōibz scire d̄si
dero: vtrū ne aliū modi sint q̄bz posside
re p̄sueuerūt demōes i hac vita hoīes.
¶ **T**heol. Tres adhuc mibi occurrūt.
Un⁹ ē in corpali veratiōe. Ali⁹ ē in aie
necatiōe. Tertius est in sola op̄inione.
Prim⁹ aliqñ sit sine delicto p̄uio. Se
cūd⁹ sp̄ cū mortali peccō. Tertio oū ex
p̄plexiōis vicio. Prim⁹ ē de q̄ late d̄m̄
est in p̄cedētibz. ¶ **P**iger. Unū adhuc
est mibi dubiū de p̄fata materia: vtrū
ne p̄ herbas / petras / r melodias vale
ant expelli demōes. ¶ **T**heol. Valent
certe talia nōnūqz debite applicata: r si
nō sp̄ vt ex toto / tñ vt p̄ pte liberent. p̄
pillud Tobie. vi. vbi Raphael ait To
bie. Lordis p̄iculā / sc̄z de pisce quē ce
pisti si sup carbonē ponas: sum⁹ eius
extricat oē genus demonior⁹ / siue a vi
ro / siue a mīsc̄: ita vt vltra nō accedat
ad eos. Idem in effectu paruit ibidēz.
viij. vbi magister in historia sic addit.
Nec super hoc mirari deb. mus: cū su
p̄ iij

Capitulū duodecimū lxxx

de iecore piscis Tobie. Idē d̄ melodia
David: rōne cui⁹ litz p̄mo refocillaret
Saul z leui⁹ b̄eret: tñ totalr expulsus
fuit p̄ eā. Un̄ d̄ lfa. recedebat ab eo sp̄
rit⁹ malign⁹. Nec cōsonū est lfe dicere:
q̄ h̄ sicbat ex merito. David seu p̄ oīo
nes ei⁹. qz nō est verisile q̄ h̄ scriptura ta
ceret: cū esset in laudē David notabilē
de q̄ tñ nullā mētōne fac̄. **Hec d̄ Pau.**
Secūda⁹ hō mod⁹ q̄ demōes possident
hoies est gūissim⁹: de q̄ Cassian⁹ colla.
abba. sereni p̄ma dic̄. Illi s̄ veri miseri
ac misabiles iudicādi: q̄ cū se vniuers⁹
crimīnib⁹ flagitij⁹ qz p̄taminēt: nō solū
nullū i eis visibit signū diabolice sup
pletōis oūdit / s̄ ne aliq̄ qdē opib⁹ cor
rū p̄digna tētatio: nec vllū flagellū cor
reptōis infert. Nō em̄ merent celrem
t̄pis istī⁹ expeditāqz medicinā: qz du
ricia z ipenitēs cor penā vite p̄ntis ex
cedēs / thesaurisant sibi p̄p̄is irā z indi
gnationē in die ire z reuelationis iusti
iudicij dei. in q̄ vermes eoz nō moriē
tur: z ignis eoz nō extinguet. **Et iterū**
idē Cassian⁹ p̄pando corpale obsessio
nē z aie p̄ p̄t̄m / paulo aña dic̄. Nul
to gūi⁹ in q̄t cōstat illos vehemētiusqz
vepari: q̄ cū corpale ab ip̄is suppleri mi
nime videant / aio tñ p̄ncios⁹ possidē
tur. eoz scz vicijs vl̄ voluptatib⁹ inno
luri. Szm Bplī nāqz sentētiāz. A q̄ q̄s
supat / ei⁹ fuus efficitur nisi q̄ in h̄ isti
desperatius egrotāt: q̄ cū sint eoz mā
cipia / nec ipugnari se ab illis / nec dam
nari eoz ferre cognoscūt. Tertius mo
d⁹ possessōis nō est ver⁹ nec p̄p̄ius / s̄
tñ putatiuus: q̄ qdā aut ex tētatioe me
ra demōis / aut ex vicio corpee p̄plexio
nīs se possessōa existimāt. Noui in ci
uitate Nūrebergen. q̄ndā iuuenē de di
troub⁹ z maiorib⁹ honestā dñam i n̄ fī
monij lege sub viro cōstitutā. Nec per
q̄teuoz circiter annos se sola cōscia z q̄
dā deuota sibi famula putabat oīno se

esse possessam a demone. Et qz se nota
ri timuit z natos q̄s habuit s̄ p̄deret
apud semetip̄am tabescere cepit in cor
pore taz grauis / vt nec pueri q̄s hēbat
pulchros / nec mariti admodū p̄bi p̄sē
tia / neqz amicōz vl̄ epulaz quarūcūqz
delitice eā letificare valerent. Veni ego
ad locū p̄dicte ciuitatis: z qz mei notis
tiaz habuit: ideo in porta cōuet⁹ me de
aie salute z de alijs p̄sulere cepit. Lūg
inf̄ mea h̄ba demonez nescio q̄ casu no
minarē: diuertere cepit femia a me cau
tecaput / vt faceto more saluā ciceret.
Ex fantasijis em̄ p̄terit⁹ q̄tēs nomē de
mōis noiari audierat / horrūt ei⁹ ant
mus ex p̄cta assuetudic. Post qdā igi⁹
h̄ba cū in gestu femie timorē ei⁹ quē ce
lauerat agnouiss⁹ / sibi dixi. Dñā / s̄ mi
hi veritatē fateri volueritis: secretā ve
strā tētationē quā celat⁹ idicabo. Que
rñ dit admirādo. Ita faciā si veritates
dixeris. Tūc ego. Vos putat⁹ vos esse
possessam. De q̄ stupēs respōdit. Veri
tas est z bec mea grādis dudū tristitia
extitit: z durat hodie. Visa itaqz p̄ditō
ne femie / z audis⁹ sui timoris circūstā
tjis / sibi dixi. Secura estote: possessa n̄
estis. sed aut tentatio est. aut manie na
ruralis passio. Quo audito cepit gau
dere z meli⁹ dietim h̄re: multoqz tēpe
postea vivebat alacris z honeste. Tpe
q̄ in wienensī steti studio / fuit ibidē ci
uis vn⁹ vxorat⁹ de meliori ciuitatēssuz
psapia mihi mltisqz nor⁹. hic in forma
strepit⁹ cuiusdāz secularis iudicij cau
tionē q̄ndā l̄torizā p̄durit in medijz
inscius: vt multis videbat. que opposi
ta solis radijis quibusdāz videbat per
rasuram falsificata. Super quo post
modum clam ausatus coram amicis:
quia probus z fidedignus semper ex
titerat: satis erubuit z se die noctuqz
perpetue infamie maculam contraxis
se suspicabatur: nec super hoc consolā

solationē cuiuscūq; recepit. Dicit^o igitur ad examen in medicinis exproxi-
 a desse iuueni viderūt infirmitatē scilz
 manie. Un̄ postq; multa sibi adhibita
 eēt remedia; nec q̄cūq; adiuuaret; sua
 ferunt caute medici multū prudent^r z
 catholice; vt sacramētale p̄fessioēz face-
 ret; eucharistie sacm̄ recipet; z se p̄ oīa
 disponeret ac si mori vellent. ne ex ma-
 nia futura imp̄suasibil^r / sine talib; mo-
 riēdo putaret a demōe possessus; z fa-
 ctum est ita. Nā paulo post sibi incidit;
 q̄ mortu^o eēt. z qz mortui nec bibunt
 nec comedūt; nec alia cōtia viuīs faciūt
 ita nec iste facere vlla p̄suasioē voluit.
 vñ tādē mera fame infūit. nec iuuabat
 remediū q̄ qdā se mortuū fingēs / z co-
 medēs / s̄lz (vt fert) aliqñ sanauerat
 maniacū. Vidit aliū nō de infimis i ci-
 uitate Loloniēs; virū s̄ratum z diuī-
 tē ac multū honoratū; de cui^o ore au-
 diuit; q̄ qdā vice piculose infirmabat;
 z tā lecto decubentī vbitūq; se isperit
 sibi apparebat q̄ ip̄e duo hoies eēt. d
 quo stupēs / z an dormiret v̄l amēs es-
 set ambigere cepit. Deinde p̄cludēs / q̄
 hoc impossibile esset; ne ab alijs vsu rō-
 nis puat^o eē videret / clā vocauit me;
 dicitū corpis. q̄ mania adesse p̄spiciēs z
 fortabat infirmū bona spe; z aim̄ cua-
 dendi dedit; dñm̄o diuina sac̄ mēra re-
 ceper. Quo facto / de die i die p̄ualscē-
 bat infirm^o; z cū ḡrariūactioē recedēte
 infirmitate abscessit etiā z manica pas-
 sio; quā se habuisse postmodū cunctis
 celauerat; q̄usq; me corā audiuit; q̄ in-
 firmitas hec natural^r eēt. In ciuitate
 alia noticiā al̄ius magni z diuitis at-
 q; p̄bi viri habuit; q̄ licz eēt ditissimus
 z p̄p̄tuis mltis possessioib; redditua-
 tus z vir magni p̄sili; tñ timere cepit
 q̄ tandē eū mēdi-are opteret. cū tñ oīz
 iudicio tantū eēt diuitiaz hō z puī-
 sus redditib; vt ad comedendū argē-

tū satis haberet si vellent. Prefata igitur
 mania terrē^o sup̄ modūz quabat; nec
 vlla p̄suasione sibi ista a suo remoueri
 poterat capite; z ita catholice / nō tñ si
 ne ea vita funct^o tandē. Habuit p̄nc
 filiū iā adultū nouit traditū nuptui; q̄
 nouit sili verat^o mania / grau^o cā in p̄-
 fara mania q̄ pōt habere fert. ¶ Sig. E
 Si ista passio quā tu ex medicorū libz
 mania vocas / imaginatōēs tā firmē
 solidat in mēte hoīs; vt in p̄ate liberū
 arbitriū nō sit eas deponere; q̄le reme-
 diū adhibendū est talib; q̄ro: ¶ The.
 Medicorū infest talisimōi dare reme-
 dia; q̄ quidē sepissime salutaria legunt
 inuenisse anti dōta. In diocesi Hamb
 g; aliqñ fut vocat^o ad domū cuiusdaz
 mechanici satis infirmū; qui de aie sue
 salute totalit^r desperate loq̄bat; z cre-
 bro arma vt ip̄e seip̄m p̄meret sollicit
 te q̄slerat. Suasi q̄ntuz occurrit de sa-
 cre s̄pture passib; viro p̄fatu mechanici
 co / vicz maniacorū vt vere dolēs de pec-
 catis suis veniaz se a deo plene cōsecu-
 turū firmē speraret. s; nihil p̄fici. pec-
 catū eū quoddā satis modicū ip̄e alle-
 gabat se fecisse; nec nō i geminasse; z id-
 circo se putabat atq; dixit nō posse sal-
 uari. Insteti aut̄ acri^o replicādo maio-
 res peccatores fore gratiā cōsecutos.
 Verūtamē ille verba mea explodit di-
 cendo. Domine experitēte credo. nā a-
 ctu video ad inferni baratraz; z exinde
 versus me flāmas terribiliter aduola-
 re conspicio. Tūc suasi vt medic^o ad-
 uocaret; z remedia dormiēdi / vel alia
 necessaria fm̄ medici consiliū applica-
 rent; z recessi. Sequenti die redij; z vt
 antea de spebz venie p̄suadebā. Et ille.
 Putat^o ne me veniā peccōz posse cōse-
 qui? Rūdi let^o q̄ sic dormierat eū; z
 p̄ medicinalia melā hōlia recuperat. vñ
 qz tā dubitauit anime q̄oz fact^o ad sp̄e
 venie facilliter reductus esse videbat.

f. Sign. For
 callos non
 parant re
 boia passio
 rem scilicet
 mania p̄cepto
 et p̄e p̄ in au
 gure fortalis
 heretore bung
 ca. n. r. r. r.
 rā p̄odētia bo
 p̄odētia sunt
 de infirmitate
 moni; v. l. a. m
 p̄o in bit / loc
 qz p̄sideratōē
 dō die q̄ p̄ales cu
 nā ḡm̄o om̄tra
 lūcē p̄oz / s; z
 q̄. p̄o ca nō
 nō s̄ra paginā
 q̄umū; q̄i p̄o
 quūmā z ma
 lū cū p̄o culro
 dēte manifestare
 itam̄ amouere. T
 culte h̄c v̄t
 Lūi expurgatō
 p̄fessioē p̄m̄i
 q̄grūā q̄ō z se
 v̄dūm̄o medicū co
 hō. Un̄ aliqñ id
 magis p̄ndēte
 D̄rable in q̄
 tūe; exp̄o; z s
 berū; nec valde
 cando r̄a tota an
 Talib; sepe op̄u
 co corpis q̄ an
 ¶ Semitariū
 bus p̄uoloz
 Pauli Boi
 p̄ulo suo B

Ca. XII XCI Tabula

F **P**iger. Forassio hi q̄ p̄ra fidei ar-
 tuculos nōnunq̄ p̄nq̄stiores heretic
 prauitatz repiunt duri/tali manica la-
 borat passiōez ista iḡrantes tales sta-
 tim seculari tradunt b̄fatio: vbi cre-
 mant precipitant nimis. **¶** Theo. Si
 eri p̄t p̄ incautos inq̄stiores put tan-
 gis: r forassio ita factuz fuisse cū isto
 sacer dore hungarico de quo. s. lib. iij.
 cap. x. tibi retulimisi magna litterato-
 rū prudētia hoc p̄uenisset. Quāobrez
 probādi sunt spūs an ex deo sint: v̄l an
 ob infirmitate: v̄l an a malignitate de-
 monis: v̄l a malicia p̄nacitatis. **¶** **T**e-
 pus in bis / loc / r p̄suasiones salubres
 atq̄ p̄siderationes prudētes dande sūt
 ab his q̄ tales curas habēt: ne qd̄ de p̄-
 ringētibz omittat vbi non modo de sa-
 lute corp̄oz / s̄ de p̄iculo aiāz p̄petuo
 agit. **¶** **P**recia noui quēdā in artibus
 r in sacra pagina p̄fessorē excellentem
 plurimū: qui p̄mi cepit imaginatōe
 grauissimā r mania / de interficiendo
 se cū p̄prio culero. De quo erubuit val-
 de se manifestare: nec tñ poterat fanta-
 siam amouere. Venit tandē ad me or-
 culte: sicut vberit: r remediū petiuit.
¶ **L**ui expurgatōz p̄cie p̄fiamētalē
 p̄fessionē p̄imū certis de causis suast
 aggredi. quā r fecit. nec liberat⁹ est: qz
 iudicio medici corp̄alis mania parie-
 bat. **¶** **U**n̄ aliqui idem mania / q̄ i alijs
 magne prudētie fuit / mibi sc̄do dixit.
¶ **M**irabile inq̄t negociū. ego me vri ra-
 tione xp̄ior: r scio me esse p̄dicatorie li-
 berū: nec valeo istā fantasīā de me neo-
 cando cū tota anī libertate deponere.
¶ **T**alibz sepe opus est longe pl⁹ medi-
 co corp̄oz q̄ anime.

¶ **F**ornicariū Jo. Nyder / sumpti-
 bus puidoz Jo. Knoblochei / r
 Pauli Götzi / Joānes Schott⁹
 p̄cio suo Argentinerestituit.

In Formicariuz

Joannis Nyder Tabula / siue Rep-
 torium alpbabeticum.

¶ De littera B

¶ **A**nimalia quedā multa industria
 sa opera perficiunt. **¶** **S**
Aduersa q̄le somniū soler fcare. **27. X**
Angeli boni vtrū in bono hoies possi-
 deāt: sicut mali in malo. **xxxij. Q**
Burum sacre scripture sapientiam si-
 gnificat. **l. Z**
Anima quō virtutibz crescat. **liij. B**
Adulteriū vtz sit in muliere grauius
 q̄ in viro. **lv. E**
Arbor cuius fruct⁹ q̄litercunqz inci-
 sus p̄fert imaginē crucifixi. **lxij. L**
Bacidia nostra arguitur. **lxvij. E**
Bacidia vitanda. **lxvij. K**
Anime defunctorū vtrū egrediant r
 ceptacula sua. **lxxij. X**
Alis virtutes fcanur. **lxxij. N**
Amor aut odiū vtrū p̄ maleficiū pos-
 sit causari. **lxxvij. B**
Aqua b̄ndicta r exorcismus quomo-
 do differant. **lxxvij. Z**
Amoris remedia. **lxxix. M**
Angeli sc̄i vtz iustos beatificēt: sicut
 malos mal⁹ angel⁹ malificat. **co. N**
Angelozū ministratio donatur nobis
 quicquid boni donatur. **ibi.**
Anime due potentie: scilicet irascibilis
 r concupiscibilis. **lxxij. J**

¶ De littera B

¶ **B**oni sūt in omni statu malis per-
 mixti. **x. U. r sequē.**
Basilicis ciuitat⁹ incendiū. **xiij. D**
Barbara virgo seruientem sibi custo-
 diuit. **xxij. S. r. lvj. S**
Bohemoz heresia quō orta. **xlj. J**
Blasphe mia supra alia crimina p̄u-
 ra esse probat exēplo. **lvij. M**